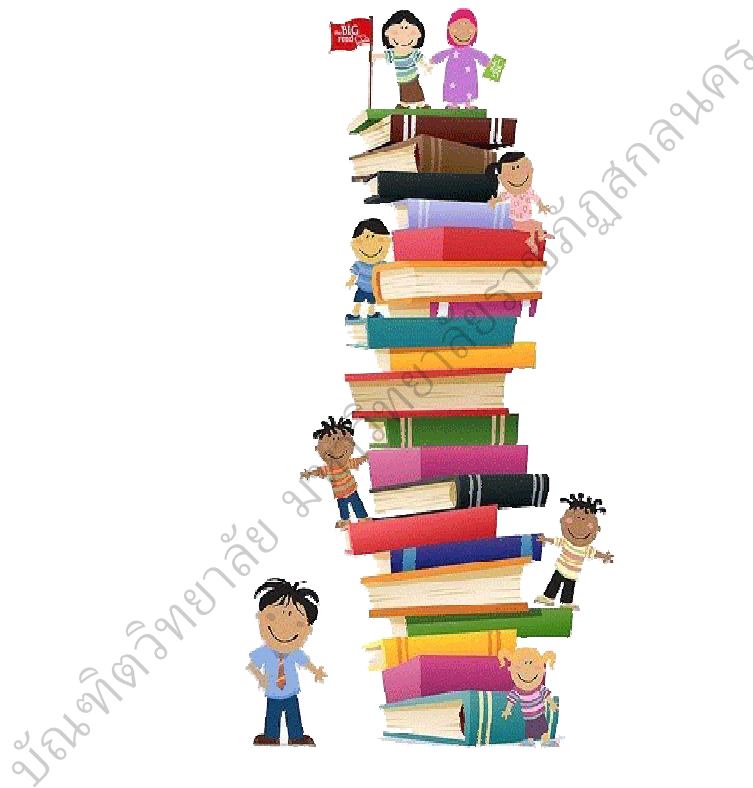

ภาคผนวก ง

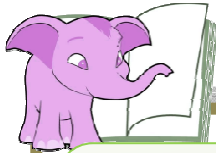
หลักสูตร แผนการฝึกอบรม และเอกสารประกอบ หลักสูตรฝึกอบรม
ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ
ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน
ระดับประถมศึกษา

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

นางอรุณรุ่ง โยธสิงห์
นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

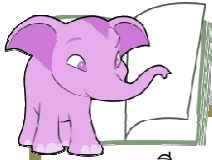
**หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้าง
สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา**

1. ที่มาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 4 กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้กำหนดแนวทางและบทบาทของสถานศึกษาไว้ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 ระบุว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 15) และในการปฏิรูปการศึกษา ทศวรรษที่สอง กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาโดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการขับเคลื่อน 3 ประการ คือ การขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานระบุความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐาน สองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 2) กล่าวได้ว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จ

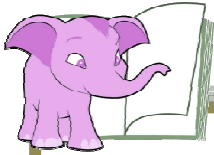

ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ มีการประเมินระดับชั้นเรียนอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ข้อมูลจากการประเมิน จึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน แนวคิดการประเมินที่สอดคล้องกับหลักการ ดังกล่าวคือ การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีหลักการ คือ เป็นการประเมินระดับชั้นเรียนที่ดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีเป้าหมายคือการให้นักเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง

การปฏิรูปการศึกษาจะสำเร็จได้ต้องมีกระบวนการดำเนินงาน การนิเทศติดตาม รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุนให้ครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน เข้าใจหลักการ วิธีการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยเฉพาะการวัดและประเมินผลผู้เรียนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา เพราะการวัดและประเมินผล การเรียนเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้เรียนและตรวจสอบการบรรลุผลการเรียนของผู้เรียนว่าเป็นไปตามมาตรฐานและตัวชี้วัดหรือไม่ และสิ่งที่สำคัญคือมีการวัดและประเมินผู้เรียนอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นครูจำเป็นต้องมีความสามารถในการวัดและประเมินผลตามหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงจำเป็นที่หน่วยงานทางการศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และสามารถวัดประเมินผลการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประเมินผลที่สอดคล้องกับการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การพัฒนาสมรรถนะครูนั้นองค์ประกอบด้านการประเมินผลการเรียนเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่ง เพราะนอกจากการประเมินจะเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตามหลักการสอนแล้ว ยังถือว่าเป็นข้อกำหนดหรือข้อบังคับว่าครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถ หรือมีสมรรถนะในด้านการประเมินผล

การเรียนรู้ ตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วย ดังนั้นครูควรมีความรู้หรือพัฒนาตนเอง ให้สามารถวัดและประเมินผลได้ตามหลักการของหลักสูตรและพระราชบัญญัติการศึกษา และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรได้

การฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

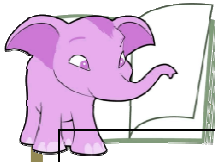
เป็นการเรียนรู้ที่ผสมวิธีการเรียนแบบเผชิญหน้า (Face to Face) กับการเรียนการสอน ผ่าน สื่อคอมพิวเตอร์ในระบบออนไลน์ (Online) เช่น E-Learning มีการใช้เครื่องมืออินเทอร์เน็ต เป็นฐาน เช่น ห้องสนทนา (Chat Room) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) เพื่อสนับสนุน การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มีครูผู้เป็นผู้อถ่ายทอดความรู้ในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยสอน และมีโอกาสใน การเรียนรู้มากขึ้น กล่าวคือการเรียนรู้แบบผสมผสานสามารถ แบ่งเวลาเรียนได้อย่างอิสระ สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ (มนต์ชัย เทียนทอง, 2549, หน้า 48; Barbara, 2007, หน้า 4-5 และสุรศักดิ์ ปาแส, 2555, ออนไลน์) ด้วยเหตุนี้จึงได้พัฒนาหลักสูตร ฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ซึ่งมุ่งหวัง จะสามารถเพิ่มพูนสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา

2. แนวคิดพื้นฐาน

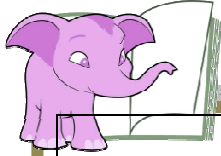
หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ได้หลอมรวม แนวคิดทางการศึกษาเพื่อออกแบบและพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

2.1 แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน

การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นแนวคิดที่นำมาใช้ ในการจัดการศึกษา และการฝึกอบรม เป็นการผสมผสานการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม กับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ หลักการ แนวคิด และสาระสำคัญ มีดังนี้ (Bersin et al., 2003, pp. 3-4; Donald, 2003, p. 4; Barbara, 2007, p. 2; มนต์ชัย เทียนทอง, 2549, หน้า 55-61; สายชล จินใจ, 2550, หน้า 43-45; นฤมล รอดเนียม, 2554, หน้า 14-16; สุรศักดิ์ ปาแส, 2555, ออนไลน์ และอภิชาติ อนุกุลเวช, 2555, ออนไลน์)

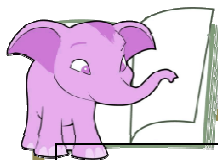
สาระสำคัญ	การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตร
<p>แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน</p> <p>1. การเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการวิธีการสอนแบบเผชิญหน้า(Face to Face) ที่มีครูเป็นผู้สอน กับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) ที่นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองเข้าด้วยกัน มีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อ สื่อสารระหว่างครูกับนักเรียนในรูปแบบออนไลน์</p> <p>2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้สามารถจัดได้อย่างหลากหลาย เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผสมผสานระหว่างการสอนในโรงเรียนกับการเรียนออนไลน์ 2) ผสมผสานระหว่างการสอนเนื้อหาสาระกับกระบวนการเรียนรู้ 3) ผสมผสานระหว่างเนื้อหาภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ 4) ผสมผสานระหว่างการพัฒนาความรู้กับพัฒนาจิตพิสัย 5) ผสมผสานระหว่างวิชาต่างๆ โดยวางแผนให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์พร้อมๆ กันหลายวิชา 6) ผสมผสานแบบรวมทุกรูปแบบเข้าด้วยกัน <p>3. องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสานมีสิ่งซึ่งที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดการเรียนที่ผู้เรียนรู้ร่วมกันในเหตุการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้น 2) การจัดการเรียนแบบออนไลน์ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามอิสระ 3) การมีส่วนร่วมสื่อสารร่วมกันระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับผู้สอน ผ่านระบบสื่อออนไลน์ 	<p>แนวคิดในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม</p> <p>1. ฝึกอบรมโดยใช้การฝึกอบรมสองลักษณะ คือ การฝึกอบรมร่วมกันในห้องประชุม (Face to Face) และการให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองในรูปแบบออนไลน์ (Online Learning)</p> <p>2. รูปแบบการฝึกอบรมเน้นการพัฒนาความรู้ควบคู่กับการพัฒนาเจตคติและทักษะการฝึกปฏิบัติ</p> <p>3. กำหนดให้มีการสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยกัน และสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรโดยสื่อสารผ่านการสื่อสารบน กระดานสนทนา (Chat Room) และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)</p> <p>4. มีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เข้ารับการอบรมเป็นระยะ คือ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม โดยใช้การประเมินที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การตรวจผลงาน การบันทึกเวลาเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เข้ารับการอบรมหรือวิทยากร</p> <p>5. มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและมีหลักฐานชิ้นงานจากการค้นคว้า เช่น การอภิปราย การสร้างชิ้นงาน เช่น รายงาน บทความ หรือสร้างแบบประเมินลักษณะต่างๆ</p> <p>6. เพื่อเป็นการควบคุมรับผิดชอบต่อตนเองจึงมีการกำหนดเกณฑ์การผ่านหลักสูตรไว้ เช่น ผลการทดสอบ การส่งชิ้นงาน การมีส่วนร่วม และการใช้เวลาในการเรียนรู้แบบออนไลน์</p> <p>7. ออกแบบการฝึกอบรม มี 5 องค์ประกอบ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การฝึกอบรมในห้องประชุม 2) การฝึกอบรมแบบออนไลน์ 3) การมีส่วนร่วมสื่อสาร

สาระสำคัญ	การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตร
<p>4) การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียนทุกระยะ</p> <p>5) การเรียนรู้ต้องมีการสร้างประสบการณ์จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ให้สูงขึ้น คือมีการสร้างชิ้นงานวัสดุอ้างอิงประกอบการศึกษาค้นคว้า</p> <p>4. ข้อดีของการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ ผู้เรียนสามารถแบ่งเวลาเรียนรู้และเลือกสถานที่เรียนได้อย่างอิสระ มีเวลาในการค้นคว้าข้อมูล ทบทวนความรู้เดิมและค้นหาความรู้ใหม่ได้ตลอดเวลา และสามารถสื่อสารกับเพื่อนและครูได้รวดเร็ว การเรียนรู้ใช้สื่อประสมหลายรูปแบบ</p> <p>5. ข้อจำกัดของการเรียนรู้แบบผสมผสาน คือ ความไม่พร้อมด้านเทคโนโลยี และผู้เรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองสูงเพราะมีช่วงเวลาที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์</p>	<p>4) ผลงาน/ภาระงาน</p> <p>5) การวัดและประเมินผล</p>

2.2 แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะ

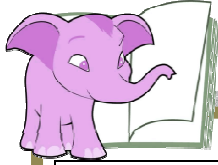
แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะเป็นแนวคิดที่เน้นการพัฒนาความสามารถของบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมรรถนะของบุคคลนั้นจะได้รับการพัฒนาอย่างลึกซึ้งไม่ใช่การให้ความรู้เพียงอย่างเดียว หลักการ แนวคิด และสาระสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะ มีดังนี้ (Spencer & Spencer, 1993, p. 3; ประกอบกุลเกียะ, 2548, หน้า 11-13; สำนักงานข้าราชการพลเรือน, 2548, หน้า 3-4; สุกัญญารัตน์มรรณโชติ, 2548, หน้า 12; ศิริรัตน์ พิริยธนาลัย และจุฑา เทพหัสติน ณ อยุธยา, 2553, หน้า 124)

สาระสำคัญ	การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตร
<p>แนวคิดการพัฒนาสมรรถนะ</p> <p>1. สมรรถนะคือความสามารถหรือคุณสมบัติของบุคคลที่ทำให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และเจตคติ</p> <p>2. การพัฒนาสมรรถนะควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงจูงใจหรือค่านิยม ไปพร้อมกับการพัฒนาความรู้ และทักษะ</p> <p>3. การประเมินสมรรถนะสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดของ Bloom เป็นกรอบการประเมิน ซึ่งประเมิน 3 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การวัดความรู้และทักษะ 2) การวัดเจตคติ 3) การวัดผลสัมฤทธิ์ของงาน <p>4. การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพต้องมีการประเมินสมรรถนะของผู้เข้าฝึกอบรมโดยอาจประเมินเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม หรืออาจประเมินกลุ่มเดียว ด้วยการประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรมลักษณะหนึ่ง</p>	<p>การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม</p> <p>1. ออกแบบการฝึกอบรมโดยกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสมรรถนะ ไว้ 3 ด้าน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ความรู้ 2) ทักษะ และ 3) เจตคติ <p>2. แผนการฝึกอบรมสอดคล้องตรงการสร้างแรงจูงใจและค่านิยม ไปพร้อมกับการให้ความรู้ และทักษะ</p> <p>3. กำหนดวิธีการประเมินไว้ 3 ด้าน คือ 1) ทดสอบความรู้ 2) วัดเจตคติ 3) ประเมินผลงาน</p>

2.3 แนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

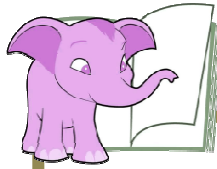
การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวคิดการประเมินที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความสามารถและความแตกต่างของบุคคล มีหลักการ แนวคิด ดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2544 หน้า 24–30; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า ข–ง; สุวิมล ว่องวาณิช, 2546, หน้า 70–71; เอมอร จังศิริพรปกรณ์, 2546, หน้า 150; ชวลิต ชูก่าแพง, 2551, หน้า 32–35; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า ฉ)

สาระสำคัญ	การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตร
<p>แนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นแนวคิด การประเมินแบบใหม่ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้อง กับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีความเชื่อว่าผู้เรียน แต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตน มีความถนัด ความสนใจ ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการประเมินจึงไม่ควรยึดมาตรฐาน เดียวกันแต่ต้องสอดคล้องกับแต่ละบุคคล เน้นการประเมิน ระดับชั้นเรียน มีเป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้มากที่สุดตามความ สามารถที่แท้จริง ของแต่ละบุคคล มีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องและ เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับการจัดการเรียน การสอน สาระสำคัญที่เกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ 3) วิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 	<p>แนวคิดการออกแบบเนื้อหา</p> <p>ออกแบบเนื้อหาในการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม เข้าใจแนวคิดการประเมินแบบใหม่คือการประเมินที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการเปรียบเทียบแนวคิดการ ประเมินแบบเก่าและใหม่ ให้ผู้เข้าฝึกอบรมเข้าใจแนวคิด หลักการ ข้อตกลง และวิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ และออกแบบให้มีการออกแบบการวัดและ ประเมินผลการเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง</p>

2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne

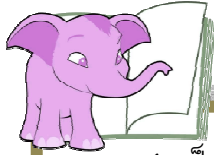
ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne มีแนวคิดว่าการเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้ คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยีนการสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี มีแนวคิดและสาระสำคัญดังนี้ (ทศนา แคมณี, 2550, หน้า 72-76)

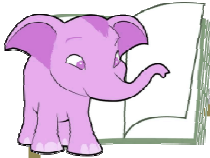
สาระสำคัญ	การนำแนวคิดมาพัฒนาหลักสูตร
<p>ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne</p> <p>ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Gagne มีแนวคิดเชื่อว่าความรู้มีหลายประเภท บางประเภทสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องใช้ความคิดที่ลึกซึ้ง บางประเภท มีความซับซ้อน จำเป็นต้องใช้ความสามารถในขั้นสูง การเรียนรู้มีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากและอาศัยสมรรถนะในการเรียนรู้ Gagne นำเอาแนวความคิดมาใช้ในการเรียนการสอน โดยยึดหลักการนำเสนอเนื้อหาและจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ หลักการสอน 9 ประการ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) เร่งเร้าความสนใจ 2) บอกวัตถุประสงค์ 3) ทบทวนความรู้เดิม 4) นำเสนอเนื้อหาใหม่ 5) ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ 6) กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ 8) ทดสอบความรู้ใหม่ 9) สรุปและนำไปใช้ 	<p>การออกแบบขั้นตอนการจัดกิจกรรม</p> <p>แนวคิดในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมประยุกต์ใช้แนวคิดของ Gagne ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นการรวมหลักการสอนขั้นที่ 1 และ 3 ของ Gagne ประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นหรือเร้าความสนใจให้ผู้เข้ารับการอบรมสนใจเนื้อหา การบอกวัตถุประสงค์การฝึกอบรม และการทบทวนความรู้เดิม 2. ขั้นฝึกอบรม เป็นการรวมหลักการสอนขั้นที่ 4 และ 5 ของ Gagne ประกอบด้วยกิจกรรมการฝึกอบรมและเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การกระตุ้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ 3. ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการรวมหลักการสอนขั้นที่ 7 และ 8 ของ Gagne ประกอบด้วยกิจกรรมสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม ทดสอบความรู้ การตรวจผลงานและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลงานเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมนำข้อมูลมาพัฒนาตนเอง 4. ขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ เป็นการหลักการสอนขั้นที่ 9 ของ Gagne ประกอบด้วยกิจกรรม ออกแบบวางแผนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ดำเนินการตามหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นความสามารถในการทำงานด้านการวัดและประเมินผลการเรียนในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ความสามารถ ด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ เกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ใช้รูปแบบการฝึกอบรมแบบผสมผสานระหว่างการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face) ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรในห้องประชุม ที่ผู้เข้ารับการอบรม มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมโดยตรง และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในระบบออนไลน์ (Online Learning) ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมสามารถแบ่งเวลาเรียนรู้และเลือกสถานที่เรียนได้อย่างอิสระ มีเวลาในการค้นคว้าข้อมูล ทบทวนความรู้เดิมและค้นหา ความรู้ใหม่ได้ตลอดเวลา ใช้การสื่อสารในห้องสนทนา (Chat Room) ในระบบออนไลน์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)
3. องค์ประกอบในการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่
  - 1) การฝึกอบรมในห้องประชุม 2) การเรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ 3) การมีส่วนร่วม สื่อสาร 4) การสร้างผลงาน และ 5) การวัดและประเมินผล โดยจัดประสบการณ์ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม ด้วยกันโดยตรง และวางแผน การเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้า สร้างผลงาน และสื่อสารในระบบออนไลน์ของตนเองโดยกำหนดเวลาและสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วนำผลงานมา แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินผลงานระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมด้วยกัน ในห้องประชุม
4. จัดกระบวนการฝึกอบรมเป็นลำดับขั้นตอนให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ จากการสร้างความรู้ความเข้าใจ ฝึกทักษะ สร้างเจตคติที่ดี และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย ขั้นตอนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นฝึกอบรม ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ และขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
5. ดำเนินการวัดและประเมินผลควบคู่ไปกับการฝึกอบรม โดยประเมินความรู้ และ เจตคติก่อนการฝึกอบรม ประเมินความรู้ ทักษะ ระหว่างการฝึกอบรม และประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติ หลังการฝึกอบรม เน้นการประเมินระหว่างการฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้ ผู้เข้าฝึกอบรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินผลงานและสะท้อนผล เพื่อปรับปรุงพัฒนา ผลงานให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง

4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครู ให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ดังนี้

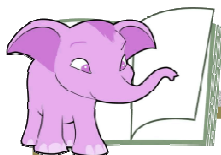
1. เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวทางการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อให้ครูมีเจตคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักการของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลังการฝึกอบรมตามหลักสูตรแล้ว ครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้
  - 1.1 หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (K_1)
  - 1.2 หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_2)
  - 1.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_3)
  - 1.4 วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4)
  - 1.5 การวางแผนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (K_5)
2. ด้านทักษะ (Psychomotor Domain: P) มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้
  - 2.1 ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_1)
  - 2.2 ทักษะในการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_2)
  - 2.3 ทักษะในการให้คะแนน การตีความผลการประเมินและการสะท้อนผล (P_3)
  - 2.4 ทักษะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (P_4)

3. ด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

3.1 การประเมินต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารให้เข้าใจอย่างแท้จริง (A₁)

3.2 ต้องกำหนดจุดหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม

3.3 เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง (A₂)

3.4 เป็นการดำเนินการในระดับชั้นเรียน (A₄)

3.5 เป็นการประเมินที่ต้องเข้าใจความรู้สึกส่วนบุคคล (A₅)

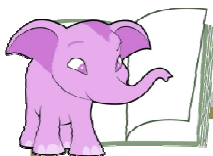
3.6 เป็นการประเมินที่ต้องมีคุณภาพสูง (A₆)

3.7 ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน (A₇)

6. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กำหนดกรอบโครงสร้างการฝึกอบรม ดังนี้

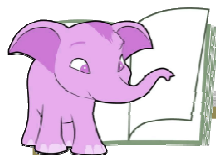
หน่วย	เวลาเรียน (ชั่วโมง)		
	แบบเผชิญหน้า	แบบออนไลน์	รวม
1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน	3	6	9
2. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3	6	9
3. วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล	3	12	9
4. การประเมินจากการปฏิบัติ	3	12	15
5. การประเมินสภาพจริงและการประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน	3	12	15
6. การประเมินด้วยแบบทดสอบ	3	12	15
7. การหาคุณภาพเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3	12	15
8. การออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียน	3	12	15
รวม	24	84	108
ร้อยละของเวลาเรียน	22.22	77.78	100

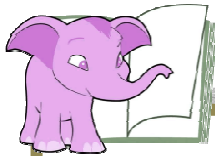
7. เนื้อหาสาระและประสบการณ์

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา กำหนดเนื้อหาในการฝึกอบรม ดังนี้

หน่วย	สมรรถนะ	เนื้อหา
1	$K_1 A_3 A_4$	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน 1.1 การเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล 1.2 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล 1.3 คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล 1.4 ธรรมชาติและหลักการวัดและประเมินผลการเรียน 1.5 ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียน 1.6 คุณธรรมของผู้ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียน
2	$K_2 K_3 K_4$ $A_1 A_2 A_5 A_6 A_7$	การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.1 แนวคิดของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.2 หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.3 ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.4 ลักษณะของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.5 เป้าหมายของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551
3	$K_4 K_5$ $P_1 P_2 P_3 P_4$	วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล 3.1 การสื่อสารส่วนบุคคล 3.2 ประเภทของการสื่อสารส่วนบุคคล 3.3 การถามตอบในชั้นเรียน 3.4 การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน 3.5 การพูดคุยกับคนอื่น

หน่วย	สมรรถนะ	เนื้อหา
		3.6 การอภิปรายในชั้นเรียน 3.7 การสอบปากเปล่า 3.8 การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน 3.9 การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน
4	K ₄ K ₅ P ₁ P ₂ P ₃ P ₄	การประเมินจากการปฏิบัติ 4.1 ความหมายของการประเมินการปฏิบัติงาน 4.2 ลักษณะของการประเมินการปฏิบัติงาน 4.3 ประเภทของงาน/กิจกรรมการปฏิบัติ 4.4 การสังเกตจดบันทึกและให้คะแนนผลการปฏิบัติ 4.5 การให้คะแนนผลการปฏิบัติงาน 4.6 การจัดทำการประเมินการปฏิบัติงาน
5	K ₄ K ₅ P ₁ P ₂ P ₃ P ₄	การประเมินสภาพจริงและการประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน 5.1 ความหมายการประเมินสภาพจริง 5.2 ระดับของสภาพจริง 5.3 ความหมายของการประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน 5.6 โครงสร้างแฟ้มสะสมงาน 5.7 การส่งเสริมให้นักเรียนฝึกสะท้อนตนเอง 5.8 วิธีการประเมินแฟ้มสะสมงาน 5.9 การสร้างเกณฑ์ในการประเมินแฟ้มสะสมงาน 5.10 ประโยชน์ของแฟ้มสะสมงาน
6	K ₄ K ₅ P ₁ P ₂ P ₃ P ₄	วิธีการประเมินด้วยแบบทดสอบ 6.1 การประเมินด้วยข้อสอบอัตนัย 6.2 การประเมินด้วยข้อสอบตอบสั้นและข้อสอบเติมคำ 6.3 การประเมินด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบ 6.4 การประเมินด้วยข้อสอบแบบจับคู่

หน่วย	สมรรถนะ	เนื้อหา
7	P ₂	การหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียน 7.1 จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ข้อสอบ 7.2 การหาคุณภาพของข้อสอบ 7.3 ตัวอย่างการหาคุณภาพของข้อสอบ
8	K ₄ K ₅ P ₁ P ₂ P ₃ P ₄	การออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียน 8.1 การวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา 8.2 การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 8.3 การระบุหลักฐานการเรียนรู้ 8.4 การวางแผนการวัดและประเมินผลการเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

8. วิธีการฝึกอบรม

กระบวนการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. องค์ประกอบของการฝึกอบรม

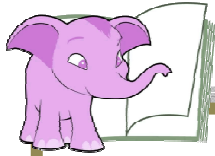
การฝึกอบรมครั้งนี้ กำหนดองค์ประกอบของการฝึกอบรมแบบผสมผสาน ดังนี้

1.1 การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)

เป็นการฝึกอบรมที่จัดขึ้นในห้องประชุมเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ในช่วงเวลาเดียวกัน สัดส่วนเวลา ในการฝึกอบรม ประมาณร้อยละ 20 ของเวลาฝึกอบรมทั้งหมด

1.2 การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning) เป็นการฝึกอบรม

ที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องเรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตามสภาพความพร้อมของแต่ละคน สัดส่วนเวลาในการฝึกอบรม ประมาณ ร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมด

1.3 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ (Collaboration) เป็นสภาพการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เข้าฝึกอบรมสามารถสื่อสารข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้เข้ารับการอบรมด้วยกันและวิทยากร ทั้งการสื่อสารแบบเผชิญหน้าและการสื่อสารแบบออนไลน์

1.4 การวัดและประเมินผล (Assessment) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรมทุกระยะ คือ ก่อนการฝึกอบรม ระหว่างการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม

1.5 วัสดุอ้างอิงประกอบ (Reference Materials) เป็นการกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานให้ผู้เข้าฝึกอบรมปฏิบัติ ประกอบด้วย การทำงานตามใบกิจกรรมและการสืบค้นข้อมูลในระบบอินเทอร์เน็ต

2. ขั้นตอนการฝึกอบรม

ประยุกต์แนวคิดหลักการสอน 9 ขั้น ของ Gagne มากำหนดเป็นขั้นตอนการฝึกอบรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมความพร้อม ประกอบด้วยกิจกรรมกระตุ้นหรือสร้างความสนใจให้ผู้เข้าฝึกอบรมสนใจเนื้อหา การบอกวัตถุประสงค์การฝึกอบรม และการทบทวนความรู้เดิม

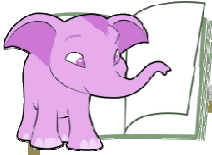
2.2 ขั้นฝึกอบรม ประกอบด้วยกิจกรรมการฝึกอบรมและเรียนรู้ตามเนื้อหา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร การกระตุ้นให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมการจากใบกิจกรรม ทั้งการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า และการเรียนรู้แบบออนไลน์

2.3 ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วยกิจกรรมสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม ทดสอบความรู้ การตรวจผลงานและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลงานเพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมนำข้อมูลมาพัฒนาตนเอง

2.4 ขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ประกอบด้วย การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

9. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรม
2. คู่มือการฝึกอบรม
3. วิทยากร
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม ประกอบด้วย เอกสารความรู้ ใบกิจกรรม
5. เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
6. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม

10. การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีสมรรถนะของครูด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นเป้าหมายและกรอบการพัฒนาครู กำหนดการวัดและประเมินผลและเกณฑ์การผ่านหลักสูตร ดังนี้

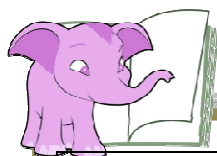
1. การวัดและประเมินผล

1.1 ทดสอบก่อนการฝึกอบรม เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เข้ารับการอบรม โดยประเมินความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามโครงสร้างของหลักสูตร

1.2 ประเมินสมรรถนะระหว่างการฝึกอบรม เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความรู้ความเข้าใจตามเนื้อหาที่รับการฝึกอบรมแต่ละหน่วย

1.3 ทดสอบหลังการฝึกอบรม เป็นการประเมินสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร โดยประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายละเอียดการประเมินดังนี้

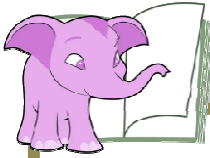
รายการประเมิน	การประเมิน		
	ระยะเวลา	วิธีการ	เครื่องมือ
1. ความรู้เกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อนการฝึกอบรม - ระหว่างการฝึกอบรม - หลังการฝึกอบรม 	ทดสอบ ทดสอบ	แบบทดสอบ
2. ทักษะเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ระหว่างการฝึกอบรม - หลังการฝึกอบรม 	ตรวจผลงาน	เกณฑ์การประเมิน
3. เจตคติเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	<ul style="list-style-type: none"> - ก่อนการฝึกอบรม - หลังการฝึกอบรม 	สอบถาม	แบบสอบถาม

เกณฑ์การผ่านหลักสูตร

ผู้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จะได้รับผลการประเมิน 4 ระดับ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และไม่ผ่าน ตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับดีมาก มีผลการประเมินครบ 5 ข้อ ดังนี้

1. มีเวลาเข้าฝึกอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านทุกสมรรถนะ
3. มีผลการทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าร้อยละ 60 และคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม
4. มีผลการประเมินทักษะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
5. มีผลการประเมินเจตคติต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากขึ้นไป

ระดับดี มีผลการประเมินครบ 5 ข้อ ดังนี้

1. มีเวลาเข้าฝึกอบรบไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านทุกสมรรถนะ
3. มีผลการทดสอบหลังการฝึกอบรบสูงกว่าร้อยละ 55 แต่ไม่ถึงร้อยละ 60 และคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรบสูงกว่าก่อนการฝึกอบรบ
4. มีผลการประเมินทักษะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าร้อยละ 55 แต่ไม่ถึงร้อยละ 60
5. มีผลการประเมินเจตคติต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับมากขึ้นไป

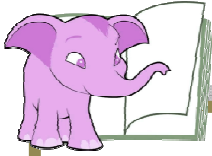
ระดับพอใช้ มีผลการประเมินครบ 5 ข้อ ดังนี้

1. มีเวลาเข้าฝึกอบรบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
2. มีผลการประเมินสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านมากกว่า 10 สมรรถนะ
3. มีผลการทดสอบหลังการฝึกอบรบสูงกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่ถึงร้อยละ 55 และคะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรบสูงกว่าก่อนการฝึกอบรบ
4. มีผลการประเมินทักษะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสูงกว่าร้อยละ 50 แต่ไม่ถึงร้อยละ 55
5. มีผลการประเมินเจตคติต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระดับพอใช้ขึ้นไป

ระดับไม่ผ่าน มีผลการประเมินในข้อใดข้อหนึ่ง ดังนี้

1. มีเวลาเข้าฝึกอบรบไม่ถึงกว่าร้อยละ 60
2. มีผลการประเมินสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ผ่านมากกว่า 5 สมรรถนะสมรรถนะ
3. มีผลการทดสอบหลังการฝึกอบรบต่ำกว่าร้อยละ 50
4. มีผลการประเมินทักษะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต่ำกว่าร้อยละ 50
5. มีผลการประเมินเจตคติต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นต่ำกว่าระดับพอใช้

11. แนวทางการใช้หลักสูตร

การฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับ ประถมศึกษา เป็นการฝึกอบรมที่ใช้รูปแบบการฝึกอบรม 2 แบบ คือ การฝึกอบรม แบบเผชิญหน้า (Face to Face) โดยการจัดฝึกอบรมในห้องประชุม และการให้ผู้เข้าฝึกอบรม เรียนรู้ด้วยตนเองในระบบออนไลน์ (Online Learning) ดังนั้นเพื่อให้บรรลุจุดหมาย ของหลักสูตร จึงกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. การเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้

1.1 ควรเตรียมเอกสารประกอบการฝึกอบรม ได้แก่ เอกสารความรู้ ใบกิจกรรม และวัสดุต่างๆ ตามที่กำหนดในแผนการฝึกอบรมให้พร้อมสำหรับการฝึกอบรม

1.2 ควรติดต่อประสานกับวิทยากรที่จะให้ความรู้หรือร่วมสะท้อน ผลการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการอบรมให้พร้อม

2. การเตรียมความพร้อมของผู้เข้าฝึกอบรม

2.1 เตรียมความพร้อมด้านการใช้คอมพิวเตอร์ และการสืบค้นข้อมูล ในระบบออนไลน์ ประกอบด้วย การพิมพ์งานโดยใช้คอมพิวเตอร์ การสืบค้นข้อมูลในระบบ ออนไลน์ การบันทึกข้อมูล การส่งงานในระบบออนไลน์ การสนทนาในห้องสนทนา (Chat Room) โดยให้ความรู้และฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้เข้าฝึกอบรมก่อน

2.2 เตรียมความพร้อมด้านเวลาเรียน โดยชี้แจงให้ผู้เข้าฝึกอบรมเตรียม พร้อมในการกำหนดเวลาเรียนของตนเองให้ครบตามหลักสูตร

3. กระบวนการฝึกอบรม

3.1 ควรจัดฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรมที่กำหนดไว้

3.2 การปฏิบัติกิจกรรมและการทำใบกิจกรรมต่างๆ ควรได้รับการตรวจ และสะท้อนผลให้ผู้เข้าฝึกอบรมทราบ

4. การวัดและประเมินผล

4.1 ควรวัดและประเมินผลตามแผนการฝึกอบรมกำหนดไว้

4.2 ควรนำผลงานของผู้เข้าฝึกอบรมที่ผ่านการประเมินและปรับแก้ไขแล้ว เผยแพร่บนเว็บไซต์เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

*****

ตัวอย่าง

แผนการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

แผนการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

นางอรุณรุ่ง โยธสิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน่วยปฐมนิเทศ

แนะนำหลักสูตรและวางแผนการเรียนรู้

1. จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความพร้อมในการฝึกอบรม ดังนี้

1. รู้และเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
2. วางแผนการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face) และการเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning) ของตนเองได้
3. มีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ การสืบค้นข้อมูล การสนทนาในห้องสนทนา และการเผยแพร่ผลงาน

2. เนื้อหา

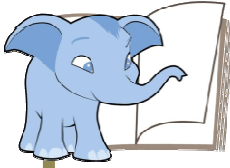
1. หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา
2. การวางแผนการเรียนรู้
3. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์

3. กิจกรรม

1. แนะนำหลักสูตร

กิจกรรมการแนะนำหลักสูตรมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมรู้และเข้าใจรายละเอียดของหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย

1. ที่มาและความสำคัญ
2. แนวคิดพื้นฐาน
3. หลักการของหลักสูตร
4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
5. สมรรถนะที่พึงประสงค์ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. โครงสร้างหลักสูตร

7. เนื้อหาสาระและประสบการณ์
8. วิธีการอบรม
9. สื่อและแหล่งเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผลการอบรม
11. แนวทางการใช้หลักสูตร

จัดกิจกรรม ดังนี้

1) วิทยากรบรรยายแนะนำหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

- 2) ผู้เข้ารับการอบรมซักถามข้อสงสัย

2. วางแผนการเรียนรู้

กิจกรรมการวางแผนการเรียนรู้มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมวางแผนการเรียนรู้ทั้งในรูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face) และการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning) ของตนเองได้ ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

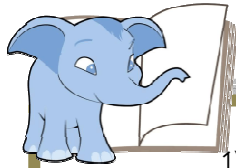
1) วิทยากรแนะนำการวางแผนการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมจะได้วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตามสภาพความพร้อมของแต่ละคน และนัดหมายเวลาการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้าที่ผู้เข้ารับการอบรมจะได้มาฝึกอบรมร่วมกันในห้องประชุม โดยนัดหมายสถานที่และเวลาที่พร้อมในการฝึกอบรม

- 2) ให้ผู้เข้ารับการอบรมวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง

- 3) นัดหมายการฝึกอบรมร่วมกัน

3. ฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์

กิจกรรมฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ การสืบค้นข้อมูล การสนทนาในห้องสนทนา (Chat Room) และการเผยแพร่ผลงาน ดำเนินกิจกรรมดังนี้

- 1) แนะนำเว็บไซต์ที่ใช้ฝึกอบรม
- 2) แนะนำการสมัครเข้ารับการอบรม
- 3) แนะนำการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)
- 4.) แนะนำการสืบค้นข้อมูล
- 5) แนะนำการอภิปรายในห้องสนทนา
- 6) แนะนำการเผยแพร่ผลงาน

รายละเอียดเนื้อหา (ในภาคผนวก)

4. สื่อและวัสดุอุปกรณ์

1. PowerPoint แนะนำหลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน ระดับประถมศึกษา
2. เว็บไซต์ฝึกอบรม somorteaya.com
3. ตัวอย่างเอกสารความรู้ หน้าที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผล การศึกษา

หน่วยที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

1. สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการศึกษา (K_1)

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

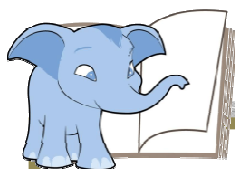
1. เป็นการประเมินความรู้และพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง (A_3)
2. เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง (A_4)

2. เนื้อหา

1. การเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล
2. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล
3. คำศัพท์ที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
4. ธรรมชาติและหลักการวัดและประเมินผลการเรียน
5. ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียน
6. คุณธรรมของผู้ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียน

3. หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “การประเมินผลการศึกษาเป็นการค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง”
2. แผนผังความคิดเรื่อง “การประเมินผลการเรียน”

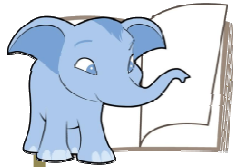
4. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. การวัดและประเมินผลการศึกษา (K ₁)	- การทดสอบ - การเขียนแผนผังความคิด	- แบบทดสอบ - เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็น ต่อการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้ 1. เป็นการประเมินความรู้และพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง (A ₃) 2. เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง (A ₄)	- การอภิปราย	- เกณฑ์การประเมิน

5. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนประเมิน สะท้อน ผลงาน - สรุปความรู้	3 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้หน่วยที่ 1 - ใบกิจกรรมที่ 1.1 - ใบกิจกรรมที่ 1.2 - ใบกิจกรรมที่ 1.3
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	- ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องสนทนา (Chat Room) - สร้างผลงาน/ภาระงาน	6 ชั่วโมง	- เครือข่ายออนไลน์ - ใบกิจกรรมที่ 1.1 - ใบกิจกรรมที่ 1.2 - ใบกิจกรรมที่ 1.3

6. กิจกรรม

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตดังนี้

- 1) ตรวจสอบบทโน้ตและประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผล การเรียน ตามใบกิจกรรมที่ 1.1 ตรวจสอบบทโน้ตการประเมินผล การเรียน
- 2) ศึกษารายละเอียดการอบรมประจำหน่วย ได้แก่ ชื่อหน่วย สมรรถนะ ด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แนวการจัดการเรียนรู้ และสื่อและแหล่งเรียนรู้

2. **ขั้นฝึกอบรม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

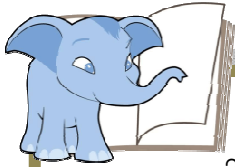
♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

- 1) ศึกษาเนื้อหาเอกสารการฝึกอบรมหน่วยที่ 1 เรื่องความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน
- 2) สืบค้นหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ สืบค้นที่แนะนำไว้ หรือสืบค้นจากเว็บไซต์อื่นๆ ตามความสนใจ
- 3) อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ในหัวข้อ “การประเมินผลการศึกษา เป็นการค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง” ในห้องสนทนา (Chat Room) ตามใบกิจกรรมที่ 1.2 สะท้อนความรู้สึกล
- 4) ทำใบกิจกรรมที่ 1.3 แผนผังความคิดการประเมินผลการศึกษา

3. **ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ** : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** จัดกิจกรรมอบรมในห้องประชุมโดยวิทยากรดำเนินการอบรม ดังนี้

- 1) แบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน

2) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการประเมินผลการศึกษา โดยให้แต่ละคนนำไปกิจกรรมที่ 1.3 แพลนผังความคิดการประเมินผลการศึกษา มาแลกเปลี่ยนกัน ประเมิน สะท้อนผล และปรับปรุงผลงานให้สมบูรณ์

3) แต่ละกลุ่มจัดทำสรุปผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด (My Map) ของกลุ่มและเตรียมนำเสนอ

4) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการประเมินผลการศึกษา

5) ประเมินผลการเรียนรู้หลังการฝึกอบรม โดยตรวจสอบมโนทัศน์และประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามใบกิจกรรมที่ 1.1 ตรวจสอบมโนทัศน์การประเมินผลการเรียน

4. ชี้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face) และการเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** ดำเนินการต่อเนื่องจากขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังนี้

1) ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการนำความรู้เรื่องการประเมินผลการศึกษาที่ได้เรียนรู้จากหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) คัดเลือกตัวแทนผู้เข้ารับการอบรมมานำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3) วิทยากรสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

♦ **การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ดำเนินการดังนี้

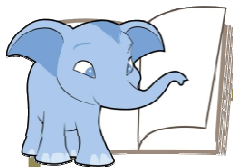
มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปใช้จริงในชั้นเรียนของตนเองแล้วเขียนบันทึกเหตุการณ์ และนำผลงานเผยแพร่บนเว็บไซต์

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารความรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา

2. ใบกิจกรรมที่ 1.1 ตรวจสอบมโนทัศน์การประเมินผลการเรียน

3. ใบกิจกรรมที่ 1.2 สะท้อนความรู้สึก “การประเมินผลการศึกษา
เป็นการค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง”

4. ใบกิจกรรมที่ 1.3 แผนผังความคิดการประเมินผลการศึกษา

5. PowerPoint หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

วัสดุที่ใช้ กระดาษบรูฟ ปากกาเคมี

แหล่งเรียนรู้

1. วิทยากร

2. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม

การประเมินผลการศึกษา

http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2_1_2.html

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา

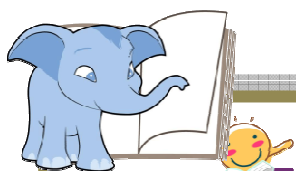
<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2.htm>

หลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter3/unit3.html>

คุณธรรมของนักประเมิน

http://sutithep.blogspot.com/2012/01/blog-post_14.html

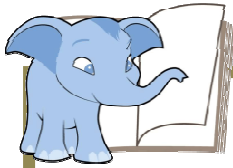

ใบกิจกรรมที่ 1.1

ตรวจสอบบันทึกผลการประเมินผลการเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
1. “การวัดผลการเรียนรู้” กับ “การประเมินผลการเรียนรู้” มีความหมายเหมือนกัน		/
2. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับครูมากที่สุด คือ “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับสถานศึกษา”		/
3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้จัดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	/	
4. การทดสอบเป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ	/	
5. การประเมินผลต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดผล เกณฑ์ และการตัดสิน	/	
6. การวัดผลการเรียนเป็นการวัดทางตรง		/
7. “นักเรียนคนหนึ่งสอบได้ 20 คะแนน” ไม่สามารถตีความว่าเก่งหรือไม่	/	
8. การวัดผลการเรียนมีความคลาดเคลื่อนเสมอ	/	
9. การวัดผลควรใช้เครื่องมือที่มีความยุติธรรม เพื่อไม่ให้ผู้สอบได้เปรียบเสียเปรียบกัน	/	
10. ผู้ทำหน้าที่วัดและประเมินผลควรไม่ควรแสดงความคิดเห็นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ควรควบคุมตนเองในการพิจารณาตัดสินผลการประเมิน		/

ใบกิจกรรมที่ 1.2

สะท้อนความรู้สึกรู้สึก

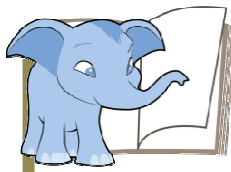
คำชี้แจง 1. ผู้เข้ารับการอบรมเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองลงในห้องสนทนา (Chat Room)

2. ผู้เข้ารับการอบรม แสดงความเห็นด้วยหรือแตกต่างกับเพื่อนๆ ในกลุ่มในห้องสนทนา (Chat Room)

การประเมินผลการศึกษาเป็นการค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน
อย่างต่อเนื่อง

ท่านมีความคิดเห็นต่ocalกล่าวนี้อย่างไร จงให้เหตุผลและข้อมูลสนับสนุน

โรงเรียนวัดป่าสัก กรุงเทพมหานคร

ใบกิจกรรมที่ 1.3

แผนผังความคิดการประเมินผลการศึกษา

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปความรู้เรื่องการประเมินผลการศึกษา โดยเขียนสรุป
ในรูปผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด (My Map)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

หน่วยที่ 2

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K₂)
2. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K₃)
3. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K₄)

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

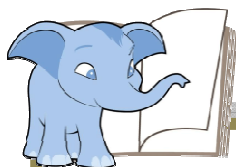
1. การประเมินต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารให้เข้าใจอย่างแท้จริง (A₁)
2. ต้องกำหนดจุดหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม (A₂)
3. เป็นการประเมินที่ต้องเข้าใจความรู้สึกส่วนบุคคล (A₅)
4. เป็นการประเมินที่ต้องมีคุณภาพสูง (A₆)
5. ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน (A₇)

2. เนื้อหา

1. แนวคิดของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ลักษณะสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เป้าหมายของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551

3. หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “ครูยุคปฏิรูปการศึกษาควรพัฒนาการประเมินผลการเรียนอย่างไร”
2. บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

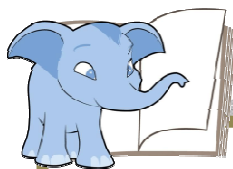
4. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K ₂) 2. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K ₃) 3. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K ₄)	- การทดสอบ	- แบบทดสอบ
สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. การประเมินต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารให้เข้าใจอย่างแท้จริง (A ₁) 2. การประเมินต้องกำหนดจุดจุดหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม (A ₂) 3. เป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม (A ₅) 4. เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย (A ₆) 5. ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน (A ₇)	- การเขียนบันทึกเหตุการณ์เรียนรู้	- เกณฑ์การประเมิน

5. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนประเมิน สะท้อนผลงาน - สรุปความรู้	3 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้หน่วยที่ 2 - ใบกิจกรรมที่ 2.1 - ใบกิจกรรมที่ 2.2 - ใบกิจกรรมที่ 2.3
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	- ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องสนทนา - สร้างผลงาน/ภาระงาน	6 ชั่วโมง	- เครือข่ายอินเทอร์เน็ต - ใบกิจกรรมที่ 2.1 - ใบกิจกรรมที่ 2.2 - ใบกิจกรรมที่ 2.3

6. กิจกรรม

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

- 1) ประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามใบกิจกรรมที่ 2.1 ตรวจสอบโน้ตบันทึกการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างไร
- 2) ศึกษารายละเอียดการอบรมประจำหน่วย ได้แก่ ชื่อหน่วย สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แนวการจัดการเรียนรู้ และสื่อและแหล่งเรียนรู้

2. **ขั้นฝึกอบรม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

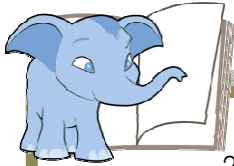
♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

- 1) ศึกษาเนื้อหาเอกสารการฝึกอบรมหน่วยที่ 2 เรื่อง การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) สืบค้นหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มเติมจากเว็บไซต์สืบค้นที่แนะนำไว้ หรือสืบค้นจากเว็บไซต์อื่นๆ ตามความสนใจ
- 3) อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ในหัวข้อ **“ครูยุคปฏิรูปการศึกษา ควรพัฒนาการประเมินผลการเรียนอย่างไร”** ในห้องสนทนา (Chat Room) ตามใบกิจกรรมที่ 2.2 สะท้อนความรู้สึกล
- 4) ทำใบกิจกรรมที่ 2.3 บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

3. **ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ** : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** จัดกิจกรรมอบรมในห้องประชุมโดยวิทยากรดำเนินการอบรม ดังนี้

- 1) แบ่งผู้เข้ารับการอบรมเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน

2) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปเรื่องการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำไปกิจกรรมที่ 2.3 บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้ของแต่ละคนมาร่วมกันตรวจสอบ ทบทวนและแลกเปลี่ยนกันตรวจ ประเมิน สะท้อนผล และปรับปรุงผลงานให้สมบูรณ์

3) แต่ละกลุ่มจัดทำสรุปผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด (My Map) ของกลุ่มและเตรียมนำเสนอ

4) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) ประเมินผลการเรียนรู้หลังการฝึกอบรม โดยตรวจสอบมโนทัศน์และประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามใบกิจกรรมที่ 1.1 ตรวจสอบ มโนทัศน์การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. ชื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning) และการเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** ดำเนินการ ต่อเนื่องจากขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังนี้

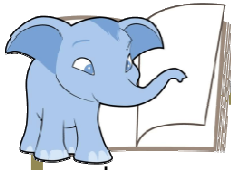
1) ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิด การนำความรู้เรื่องการประเมินผลการศึกษาที่ได้เรียนรู้จากหน่วยที่ 2 ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) คัดเลือกตัวแทนผู้เข้ารับการอบรมมานำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3) วิทยากรสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

♦ **การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)**

มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปใช้จริงในชั้นเรียน ของตนเองแล้วเขียนบันทึกเหตุการณ์ และนำผลงานเผยแพร่บนเว็บไซต์

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารความรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ใบกิจกรรมที่ 2.1 ตรวจสอบมโนทัศน์ “การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นอย่างไร”
3. ใบกิจกรรมที่ 2.2 สะท้อนความรู้สึกรู้สึก “ครูยุคปฏิรูปการศึกษา ควรพัฒนาการประเมินผลการเรียนอย่างไร”
4. ใบกิจกรรมที่ 2.3 บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้ การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. PowerPoint หน่วยที่ 2 การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัสดุที่ใช้ กระดาษบรรพ์ ปากกาเคมี (หลากสี)

แหล่งเรียนรู้

1. วิทยากร
2. เว็บไซต์สืบค้น

การประเมินผลการศึกษา

http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2_1_2.html

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา

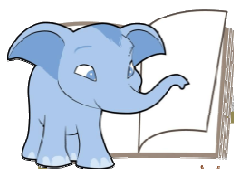
<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2.htm>

หลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter3/unit3.html>

คุณธรรมของนักประเมิน

http://sutitthep.blogspot.com/2012/01/blog-post_14.html

ใบกิจกรรมที่ 2.1 ตรวจสอบโมโนทัศน์

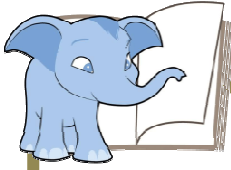
คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างจากการประเมินแบบเดิมอย่างไร

ด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

2. เป้าหมายของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคืออะไรบ้าง

Blank handwriting practice lines.

ใบกิจกรรมที่ 2.2 สะท้อนความรู้สึกรัก

ครูยุคปฏิรูปการศึกษาควรพัฒนาการประเมินผลการเรียนอย่างไร

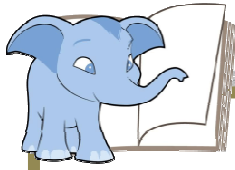
คำชี้แจง 1. ผู้เข้ารับการอบรมเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองลงในห้องสนทนา (Chat Room)

2. ผู้เข้ารับการอบรม แสดงความเห็นด้วยหรือแตกต่างกับเพื่อนๆ ในห้องสนทนา (Chat Room)

ครูยุคปฏิรูปการศึกษาควรพัฒนาการประเมินผลการเรียนอย่างไร

จงแสดงความคิดเห็น ให้เหตุผลและข้อมูลสนับสนุน

[illegible]

ใบกิจกรรมที่ 2.3 บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้ การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

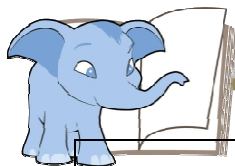
คำชี้แจง 1. ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารความรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ละหัวข้อ คือ

1. แนวคิดของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ลักษณะสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เป้าหมายของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. การวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช

2551

2. เมื่อศึกษาแต่ละหัวข้อแล้วให้เขียนบันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้ ตามแบบบันทึก
ดังนี้

บันทึกวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

แบบบันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

ฉบับที่ ..... วันที่ .....

1. วันนี้ข้าพเจ้าได้เรียนรู้เรื่อง .....

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ .....

2. ประเด็นที่ยังสงสัยและต้องการค้นหาคำความรู้เพิ่มเติมคือ

ความรู้ที่ค้นคว้าเพิ่มเติมคือ

หน่วยที่ 3

การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

1. สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4)
2. การวางแผนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (K_5)

สมรรถนะด้านทักษะ (Psychomotor Domain: P) มีทักษะเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_1)
2. ทักษะในการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_2)
3. ทักษะในการให้คะแนน การตีความผลการประเมินและการสะท้อนผล (P_3)
4. ทักษะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

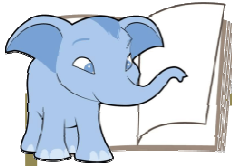
และพัฒนาผู้เรียน (P_4)

2. เนื้อหา

1. การสื่อสารส่วนบุคคล
2. ประเภทของการสื่อสารส่วนบุคคล
3. การถามตอบในชั้นเรียน
4. การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
5. การพูดคุยกับคนอื่น
6. การอภิปรายในชั้นเรียน
7. การสอบปากเปล่า
8. การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
9. การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน

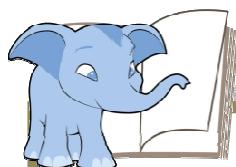
3. หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “การประเมินผลการศึกษาเป็นการค้นหาและพัฒนา
สมรรถภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง”
2. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนประเภทการสื่อสารส่วนบุคคล 2
ชนิด

4. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญดังนี้ 1. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (K ₄) 2. การวางแผนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (K ₅)	- การทดสอบ	- แบบทดสอบ
สมรรถนะด้านทักษะ (Psychomotor Domain: P) มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสม กับวิธีการเรียนการสอน (P ₁) 2. ทักษะในการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสม กับวิธีการเรียนการสอน (P ₂) 3. ทักษะในการให้คะแนน การตีความ ผลการประเมิน และการสะท้อนผล (P ₃) 4. ทักษะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง การจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (P ₄)	- การสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผล ประเภท การสื่อสารส่วนบุคคล	- เกณฑ์การประเมิน

5. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)	<ul style="list-style-type: none"> - บรรยาย - แลกเปลี่ยนประเมิน สะท้อนผลงาน - สรุปความรู้ 	3 ชั่วโมง	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารความรู้ - ใบกิจกรรมที่ 3.1 - ใบกิจกรรมที่ 3.2 - ใบกิจกรรมที่ 3.3
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องสนทนา (Chat Room) - สร้างผลงาน/ภาระงาน 	12 ชั่วโมง	<ul style="list-style-type: none"> - เครือข่ายอินเทอร์เน็ต - ใบกิจกรรมที่ 3.1 - ใบกิจกรรมที่ 3.2 - ใบกิจกรรมที่ 3.3

6. กิจกรรม

1. **ขั้นเตรียมความพร้อม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

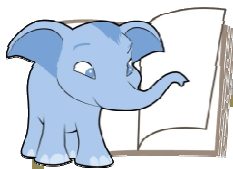
♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตดังนี้

- 1) ตรวจสอบบันทึกและประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนในใบกิจกรรมที่ 3.1 ตรวจสอบบันทึกการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
- 2) ศึกษารายละเอียดการอบรมประจำหน่วย ชื่อหน่วย สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักฐานการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลแนวการจัดการเรียนรู้ และน้ำหนักคะแนน

2. **ขั้นฝึกอบรม** : รูปแบบการเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การเรียนรู้เนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)** ให้ผู้เข้ารับการอบรมเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ดังนี้

- 1) ศึกษาเนื้อหาเอกสารการฝึกอบรมหน่วยที่ 3 วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
- 2) สืบค้นหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์สืบค้นที่แนะนำไว้ หรือสืบค้นจากเว็บไซต์อื่นๆ ตามความสนใจ

3) อภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ในหัวข้อ “การตั้งคำถามที่ดีช่วยพัฒนาการคิด” ในห้องสนทนา (Chat Room) ตามใบกิจกรรมที่ 3.2 สะท้อนความรู้สึก

4) ทำใบกิจกรรมที่ 3.3 สร้างเครื่องมือสื่อสารส่วนบุคคล

3. ขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** จัดกิจกรรมอบรมในห้องประชุมโดยวิทยากรดำเนินการอบรม ดังนี้

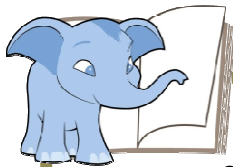
- 1) แบ่งผู้เข้ารับการอบรมออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน
- 2) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่องการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
- 3) แต่ละกลุ่มจัดทำสรุปผังมโนทัศน์หรือแผนผังความคิด (My Map) หรือนำเสนอรูปแบบอื่นๆ ของกลุ่มและเตรียมนำเสนอ
- 4) แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมร่วมกันสรุปสาระสำคัญของการประเมินผลการศึกษา
- 5) ประเมินผลการเรียนรู้หลังการฝึกอบรม โดยตรวจสอบมโนทัศน์และประเมินความรู้เดิมเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน ตามใบกิจกรรมที่ 3.1 ตรวจสอบมโนทัศน์วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

4. ขั้นนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ : รูปแบบการฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning) และการเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning)

♦ **การฝึกอบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)** ดำเนินการต่อเนื่องจากขั้นประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังนี้

- 1) ให้ผู้เข้ารับการอบรมแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดการนำความรู้เรื่องวิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้เรียนรู้จากหน่วยที่ 3 ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 2) คัดเลือกตัวแทนผู้เข้ารับการอบรมมานำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้ความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 3) วิทยากรสรุปและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

♦ การเรียนเนื้อหาแบบออนไลน์ (Online Learning) ดำเนินการดังนี้

มอบหมายให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปใช้จริงในชั้นเรียน
ของตนเองแล้วเขียนบันทึกเหตุการณ์ และนำผลงานเผยแพร่บนเว็บไซต์

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

เอกสารประกอบการฝึกอบรม

1. เอกสารความรู้หน่วยที่ 3 เรื่อง วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
2. ใบกิจกรรมที่ 3.1 ตรวจสอบโน้ตค้นวิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
3. ใบกิจกรรมที่ 3.2 สะท้อนความรู้สึการตั้งคำถามที่ดีช่วยพัฒนาการคิด
4. ใบกิจกรรมที่ 3.3 สร้างเครื่องมือสื่อสารส่วนบุคคล
5. PowerPoint หน่วยที่ 3 วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

วัสดุที่ใช้ กระดาษบรูฟ ปากกาเคมี (หลากสี)

แหล่งเรียนรู้

1. วิทยากร
  2. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม
- การประเมินผลการศึกษา

http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2_1_2.html

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา

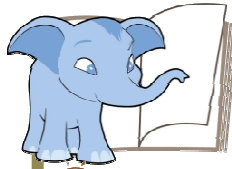
<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2.htm>

หลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter3/unit3.html>

คุณธรรมของนักประเมิน

http://sutitthep.blogspot.com/2012/01/blog-post_14.html

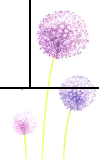

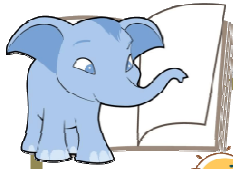
ใบกิจกรรมที่ 3.1 ตรวจสอบโนทัศน์

วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็น	
	ใช่	ไม่ใช่
1. การถามคำถามไว้ก่อนแล้วจึงชี้ไปยังผู้เรียนที่ต้องการตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีสมาธิในการฟัง และสนใจประเด็นคำถาม	/	
2. ข้อเสียของการประเมินด้วยการถามตอบในชั้นเรียน คือ ครูไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที		/
3. การพบปะพูดคุยกับนักเรียน ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนต้องเปิดใจ พูดคุยอย่างตรงไปตรงมาและยินดีตรวจสอบคุณลักษณะสำคัญของการเรียนการสอน	/	
4. ข้อมูลจากการพบปะพูดคุยกับผู้เรียนหรือคนอื่นควรเป็นความลับ	/	
5. การอภิปรายในชั้นเรียนควรคัดเลือกนักเรียนที่พูดเก่งเป็นผู้พูดแสดงความคิดเห็นเพื่อจะได้บรรลุจุดมุ่งหมายของการอภิปราย		/
6. การสอบปากเปล่ามีข้อเสียคือต้องใช้เวลาในการสอบมาก ในการสอบนักเรียนคนหนึ่ง คนที่เหลือต้องเสียเวลารอคอย	/	
7. การเขียนบันทึกส่วนตัวหรือบันทึกประจำวัน เป็นวิธีการหนึ่งของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	/	
8. ข้อมูลในบันทึกส่วนตัวของผู้เรียนถือเป็นความลับ ครูผู้สอนไม่ควรนำมาเปิดเผยให้ผู้อื่นอ่าน	/	
9. การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดสามารถประเมินนิสัยการทำงานของผู้เรียน และความตรงต่อเวลา ของผู้เรียนได้	/	
10. สิ่งที่ควรพิจารณาในการประเมินโดยการสื่อสารส่วนบุคคล คือ ต้องใช้เวลาเพียงพอกับผู้เรียนทุกคน ถ้ามีเวลาไม่พอครูผู้สอนควรเลือกประเมินด้วยวิธีอื่น	/	

ใบกิจกรรมที่ 3.2 สะท้อนความรู้สึก

คำถามที่ดีช่วยพัฒนาการคิด

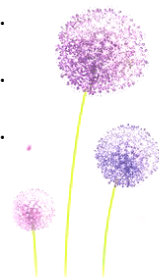
คำชี้แจง

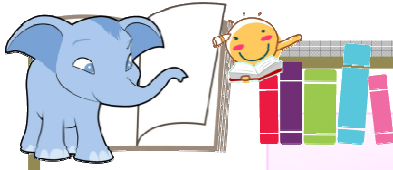
- คำชี้แจง**
1. ผู้เข้ารับการอบรมเขียนแสดงความคิดเห็นของตนเองลงในห้องสนทนา (Chat Room)
  2. ผู้เข้ารับการอบรม แสดงความเห็นด้วยหรือแตกต่างกับเพื่อนๆ ในห้องสนทนา (Chat Room)

คำถามที่ดีช่วยพัฒนาการคิด

ท่านมีความคิดเห็นต่อดังกล่าวนี้อย่างไร จงให้เหตุผลและข้อมูลสนับสนุน

ปทุมทิพย์วิทย์ วิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ใบกิจกรรมที่ 3.3

สร้างเครื่องมือสื่อสารส่วนบุคคล

- คำชี้แจง**
1. ให้ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาวิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
ทุกประเภท
  2. เลือกสร้างเครื่องมือประเมินด้วยการสื่อสารบุคคล 2 ประเภท
  3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนอย่างน้อย 2 คน
  4. ให้คะแนนและสะท้อนผลการประเมินให้นักเรียนทราบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ .....

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด .....

เนื้อหา/สาระ .....

รูปแบบเครื่องมือ .....

ระดับพฤติกรรมที่ต้องการวัด .....

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน .....

.....
.....
.....
.....

เครื่องมือ

ตัวอย่าง

เอกสารความรู้

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

เอกสารความรู้
หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

หน่วยที่ 1
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

นางอรุณรุ่ง โยธสิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

1. สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการศึกษา (K_1)

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง (A_3)
2. เป็นการดำเนินการในระดับชั้นเรียน (A_4)

2. สาระสำคัญ

1. ในการจัดการเรียนการสอนใดๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) การจัดการเรียนการสอน (Learning) และการวัดผลและประเมินผล (Evaluation)

2. แนวคิดการวัดและประเมินผลในปัจจุบันเน้นการประเมินผู้เรียนอย่างมีความหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพตามความแตกต่างของผู้เรียน โดยดำเนินการควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือและวิธีการอย่างหลากหลาย

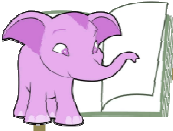
3. การวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดค่าให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นตัวเลข หรือข้อความ หรืออาจกล่าวได้ว่าผลการวัดจะได้ค่าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ หรือคุณภาพ โดยดำเนินการอย่างมีจุดมุ่งหมาย ใช้เครื่องมือวัด และมีกฎเกณฑ์ในการวัด

4. การทดสอบ (Testing) เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือหรือสถานการณ์ไปกระตุ้นหรือเร่งเร้าให้บุคคลเกิดการตอบสนอง ในรูปพฤติกรรมที่ต้องการออกมา

5. การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวัดผล

6. การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินว่าผู้เรียนมีความสามารถระดับใด อย่างไร โดยเทียบกับเกณฑ์

7. ธรรมชาติของการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือ 1) การวัดผลการเรียนเป็นการวัดทางอ้อม 2) การวัดผลการเรียนเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ 3) การวัดผลการเรียนเป็นการวัดในเชิงสัมพัทธ์และ 4) การวัดผลการเรียนมีความคลาดเคลื่อนเสมอ

8. หลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนคือกำหนดจุดประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจนเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์ เครื่องมือมีคุณภาพ มีความยุติธรรม ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีวิธีการดำเนินการสอบที่มีคุณภาพ และใช้ผลของการวัดผลให้มีความคุ้มค่า

9. การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย คือ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักการศึกษาวิจัย ซึ่งจะนำข้อมูลจากการวัดผลและประเมินผลการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

10. ผู้ทำหน้าที่วัดและประเมินผลการเรียนควรมีคุณธรรมดังนี้คือมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ อดทน มีความยุติธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการวัดผล มีความใจกว้าง มีมนุษยสัมพันธ์ แสวงหาความรู้ และใช้หลักวิชาให้เกิดการพัฒนา ในวิชาชีพ รักษาความลับ มีความละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ และตรงต่อเวลา

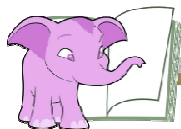
3. เนื้อหา

1. การเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผล
2. แนวคิดการจัดการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล
3. คำศัพท์เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
4. ธรรมชาติและหลักการวัดและประเมินผลการเรียน
5. ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียน
6. คุณธรรมของผู้ทำหน้าที่ประเมินผลการเรียน

4. หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “การประเมินผลการศึกษาเป็นการค้นหาและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน”
2. แผนผังความคิดเรื่อง “การประเมินผลการเรียน”
3. บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

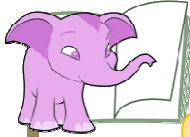
5. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้ 1. การวัดและประเมินผลการศึกษา (K ₁)	- การทดสอบ - การเขียนแผนผังความคิด	- แบบทดสอบ - เกณฑ์การประเมิน
สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้ 1. เป็นการประเมินความรู้และพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง (A ₃) 2. เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง (A ₄)	- การอภิปราย	- เกณฑ์การประเมิน

6. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนประเมิน สะท้อน ผลงาน - สรุปความรู้	3 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้หน่วยที่ 1 - ใบกิจกรรมที่ 1.1 - ใบกิจกรรมที่ 1.2 - ใบกิจกรรมที่ 1.3
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	- ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในห้องสนทนา (Chat Room) - สร้างผลงาน/ภาระงาน	6 ชั่วโมง	- เครือข่ายออนไลน์ - ใบกิจกรรมที่ 1.1 - ใบกิจกรรมที่ 1.2 - ใบกิจกรรมที่ 1.3

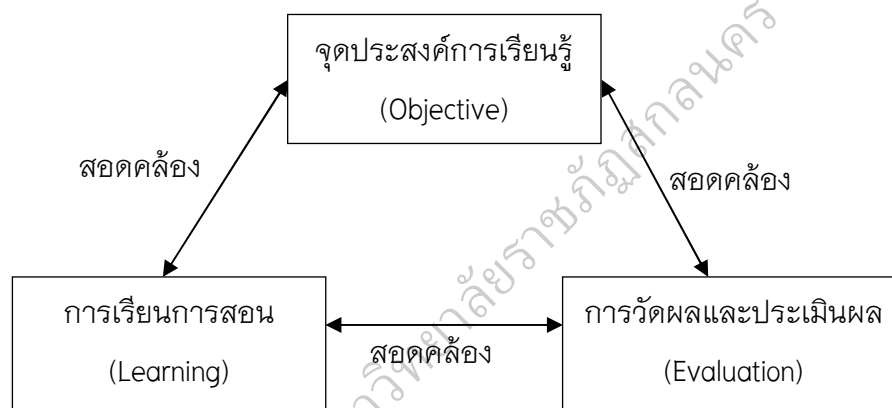

7. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน

7.1 การเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล

ในการจัดการเรียนการสอนใดๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) การจัดการเรียนการสอน (Learning) และการวัดผลและประเมินผล (Evaluation) ทั้ง 3 ส่วน จะมีความสัมพันธ์กันในลักษณะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนี้

ภาพประกอบ 1.1 ความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องเริ่มต้นที่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนหลังจากนั้นจะต้องดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้นๆ และท้ายสุดจะต้องมีการวัดผลและประเมินผลว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ และสิ่งสำคัญ คือ การนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุงจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนการสอนอีกต่อไป กล่าวได้ว่าการวัดผลและประเมินผลจะเกิดขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอนโดยที่องค์ประกอบทั้งสามส่วนจะมีความสัมพันธ์ในลักษณะมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ดังนั้นครูหรือผู้ประเมินต้องสามารถตีความหมายของจุดมุ่งหมายรายวิชานั้นๆ ให้ถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจน จึงจะสามารถวัดผลและประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการ แต่ปัญหาที่มักพบในทางปฏิบัติ คือ จากจุดมุ่งหมายของรายวิชาเดียวกันครูผู้สอนแต่ละคนมักจะตีความต่างกันไปตามเฉพาะในแง่ของขอบข่ายการประเมินอันส่งผลให้การดำเนินการสอนและการสอบวัดในประเด็นที่แตกต่างกันไป

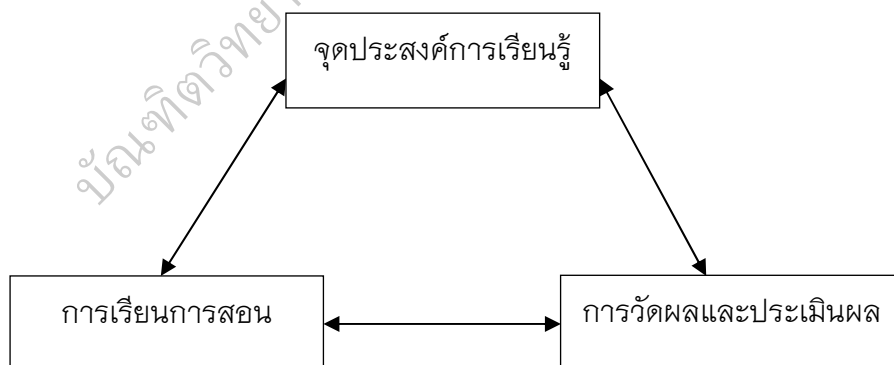
7.2 แนวคิดการจัดการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผล

แนวคิดของกระบวนการเรียนการสอนหรือการจัดการเรียนการสอนกับการวัดผลและประเมินผลมีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคการศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของจุดมุ่งหมายและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาได้ดังนี้

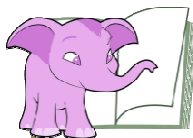
ยุคที่หนึ่ง วัดผลและประเมินผลตามแนวคิดของ Tyler

เป็นยุคที่ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นจุดเริ่มต้น การวัดผลและประเมินผลเน้นความสามารถของสมอง โดยการใช้เครื่องมือที่เน้นข้อสอบอัตนัย แนวคิดนี้จุดมุ่งหมายการเรียนรู้ การเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล แยกกันเป็นส่วนๆ โดยแต่ละส่วนมีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน กล่าวคือ การเรียนการสอนต้องพิจารณาหรืออาศัยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการจัดสภาพการเรียนการสอน โดยการวัดผลและประเมินผลทำหน้าที่ตรวจสอบผลการจัดการเรียนการสอน ในขณะที่การวัดผลและประเมินผลต้องอาศัยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการกำหนดลักษณะและสิ่งที่ต้องวัด ที่ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและสภาพการจัดการเรียนการสอน ดังภาพประกอบ 1.2

ภาพประกอบ 1.2 การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของ Tyler

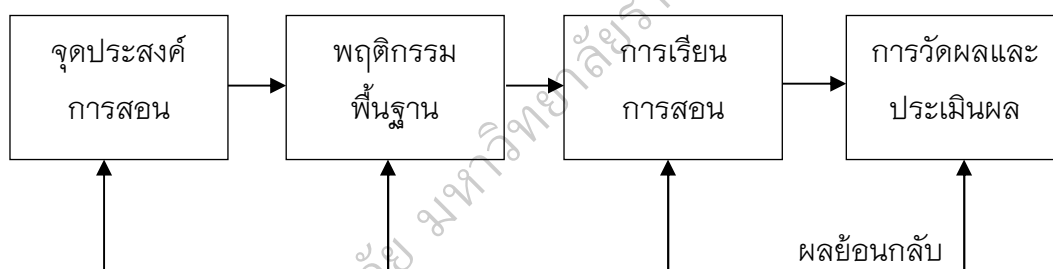

ยุคที่สอง วัดผลและประเมินผลตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอน

อย่างง่าย (Simple Model)

เป็นยุคที่ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายตามหลักพฤติกรรมย่อยๆ ของหลักสูตร การวัดผลและประเมินผลเน้นวัดความสามารถทางด้านสมองตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและแปลความจากสถิติโดยใช้เครื่องมือที่เน้นข้อสอบปรนัย แนวคิดนี้ความสัมพันธ์ของกระบวนการเรียนการสอนกับการวัดและประเมิน โดยการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงจุดประสงค์การสอนและพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน และเมื่อดำเนินการสอนสิ้นสุดลงจะดำเนินการวัดผลและประเมินที่พิจารณาตรวจสอบจุดประสงค์การสอนและพฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน ตลอดจนสภาพและวัดผลและประเมินออกจากกัน แต่ทั้งสองส่วนมีความสัมพันธ์กัน สอดคล้องกัน ดังคำกล่าวที่ว่า สอนแล้วสอบ สอบแล้วสอนดังภาพประกอบ 1.3

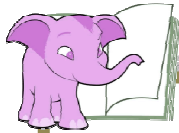
ภาพประกอบ 1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างง่าย

ยุคที่สามหรือยุคปัจจุบัน วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

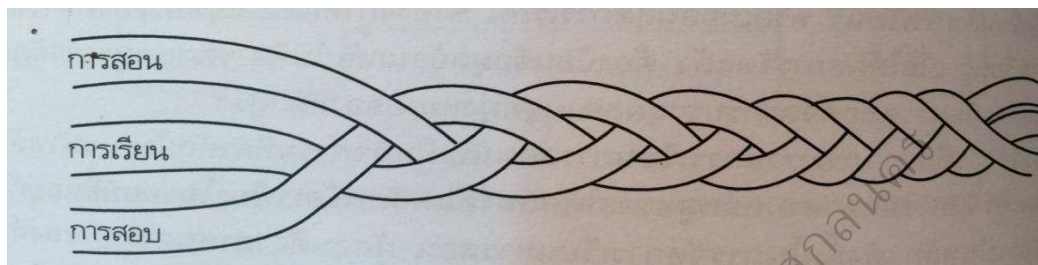
เป็นยุคที่เน้นการประเมินผู้เรียนอย่างมีความหมาย สะท้อนกับชีวิตจริง ให้ความสำคัญกับความแตกต่างของผู้เรียน ลักษณะการวัดผลและประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพคุณลักษณะความต้องการของผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การวัดและประเมินจะสะท้อนกับลักษณะของผู้เรียนอย่างมีความหมาย เครื่องมือที่ใช้มีหลากหลาย แนวคิดนี้การสอน การเรียน และการสอบ (การวัดและประเมินผล) จะดำเนินไปพร้อมกัน หลอมรวมกันอย่างต่อเนื่อง โดยการเรียนรู้เต็มศักยภาพและความสามารถ การสอนต้องเน้นสถานการณ์จริง ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม ในด้านการสอบหรือการวัดผลและประเมินผลต้องเป็นไปตาม

สภาพที่แท้จริงและต่อเนื่อง โดยลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อาจจะ สอนไป-เรียนไป-สอบไป หรือเรียนไป-สอบไป-สอนไป หรือสอบไป-เรียนไป-สอนไป ทั้งนี้ การวัดผลและประเมินผลเพื่อค้นหาจุดเด่น จุดด้อย หรือระดับความสามารถของผู้เรียน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา โดยมีความเชื่อว่าการสอบเป็นส่วนหนึ่งของการสอน ดังภาพประกอบ 1.4

ภาพประกอบ 1.4 การจัดการเรียนแบบผสมผสานระหว่างการสอน การเรียนรู้ การสอบ

ในพระพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 26 ได้กำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาได้จัดประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

7.3 คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

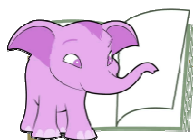
คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน คือ การวัดผล (Measurement) การทดสอบ (Testing) การประเมินผล (Evaluation) และการประเมิน (Assessment) เพื่อให้เกิดความเข้าใจจึงสรุปความหมายไว้ดังนี้

1. การวัดผล

การวัดผล (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดค่าให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นตัวเลข หรือข้อความ หรืออาจกล่าวได้ว่าผลการวัดจะได้ค่าเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ หรือคุณภาพ โดยดำเนินการอย่างมีจุดมุ่งหมาย ใช้เครื่องมือวัด และมีกฎเกณฑ์ในการวัด การวัดผลต้องมีส่วนประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. จุดมุ่งหมายของการวัดผลว่าต้องการวัดอะไร ในสถานการณ์เช่นไร
วัดทำไม

2. เครื่องมือที่ใช้วัดผลเช่น แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้วัดต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและลักษณะของสิ่งที่จะวัด

3. การแปลผลและนำผลไปใช้ ผลที่ได้จากการวัดอาจเป็นตัวเลข หรือคุณลักษณะ เช่น คะแนนสอบ ความสูง ความยาว ความพอใจ เป็นต้น

2. การทดสอบ

การทดสอบ (Testing) เป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ เป็นเครื่องมือหรือสถานการณ์ไปกระตุ้นหรือเร่งเร้าให้บุคคลเกิดการตอบสนอง ในรูปพฤติกรรมที่ต้องการออกมา เพื่อที่จะได้สังเกตหรือวัดพฤติกรรมนั้นๆ

3. การประเมินผล

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวัดผล เช่น วัดความสูงของคนได้ 195 เซนติเมตร ประเมินผลว่าเป็นคนสูง การประเมินผลสิ่งใดก็ตามต้องอาศัย องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

1. ข้อมูลจากการวัด เป็นผลจากการวัดเช่น คะแนนจากการสอบความสูง ที่วัดได้ ความยาวที่วัดได้ เป็นต้น

2. เกณฑ์ เป็นคะแนนจุดตัด หรือบรรทัดฐานที่ผู้ประเมินตั้งไว้

3. การตัดสิน เป็นการตีความหมาย เช่น การระบุว่า เก่ง อ่อน สอบตก สูง ต่ำ สวย เป็นต้น

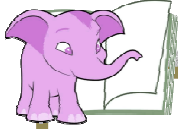
จากความหมายของการประเมินผลนี้จะเห็นว่า การวัดผลและการประเมินผล มีความสัมพันธ์กันซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการได้ดังภาพประกอบ 1.5

การประเมินผล = การวัดผล + การตัดสินคุณค่า

(Evaluation) = (Measurement) + (Judgment)

ภาพประกอบ 1.5 สมการความสัมพันธ์ของการวัดผลและการประเมินผล

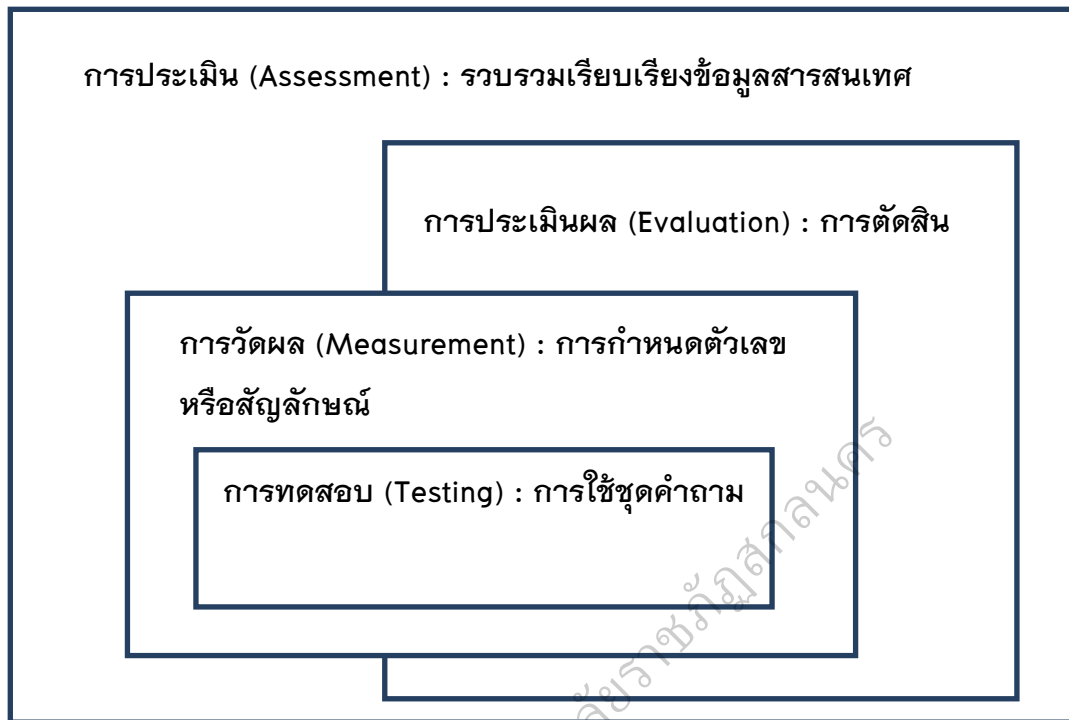
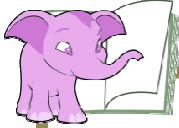
4. การประเมิน

การประเมิน (Assessment) เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายกว้างกว่าคำอื่นๆ ที่กล่าวมา เป็นคำที่นำมาใช้กับการประเมินแนวใหม่ซึ่งหมายถึง กระบวนการรวบรวม และเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ข้อมูล ในการตัดสินใจว่าผู้เรียนมีความสามารถระดับใด อย่างไร โดยเทียบกับเกณฑ์ และใช้ข้อมูล จากแหล่งข้อมูลหลากหลาย เช่น การสังเกต การทดสอบ การตรวจผลงาน เป็นต้น ข้อมูล จากการประเมินจะเป็นข้อสนเทศในการพัฒนาผู้เรียน ตัดสินประสิทธิภาพการสอน และชี้แนะนโยบาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, หน้า 81) ได้กำหนด แนวทางในการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน (Classroom Assessment) ว่าเป็น กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมิน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยดำเนินการต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของ การจัดการเรียนการสอน ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการย้อนกลับ เกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้ รวบรวม การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ของครู

ความหมายของการวัด การทดสอบ การประเมินผล และการประเมิน มีนัยของความหมายแตกต่างกัน โดยการประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินที่อาศัย ข้อมูลที่ได้จากการวัด (Measurement) มีการตีค่าสิ่งที่ประเมินเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น อย่างชัดเจน การสอบ เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งของการวัด ส่วนการประเมิน (Assessment) เป็นรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ถูกประเมิน การตัดสินคุณค่าจะไม่เกิดขึ้นจากข้อมูลสารสนเทศอันนั้นจนกว่าจะได้รับการพิจารณา จากผู้ใช้สารสนเทศ จะเห็นว่า การวัด การทดสอบ การประเมินผล และการประเมิน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันสรุปได้ดังภาพประกอบ 1.6

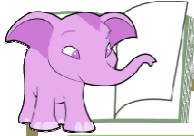

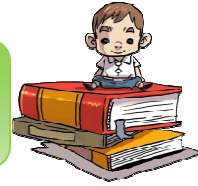
ภาพประกอบ 1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการทดสอบ การวัดผล การประเมินผล และการประเมินปรับปรุงจาก Wiersma and Jure (1990, p. 10)

จากภาพประกอบ 1.6 เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการทดสอบ การวัดผล การประเมินผล และการประเมินที่แสดงให้เห็นว่าการทดสอบเป็นการใช้ชุดคำถาม ซึ่งเป็นส่วนย่อยของการวัดผล แต่การวัดผลเป็นเพียงส่วนหนึ่งของการประเมินผล ที่ไม่ใช่การประเมินผลที่สมบูรณ์ กล่าวคือการวัดสามารถเกิดได้โดยปราศจากการตัดสินใจ สำหรับการประเมิน จะรวบรวมเรียบเรียงข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งจากการวัดผล การทดสอบและการประเมินผล

7.4 ธรรมชาติและหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียน

ธรรมชาติของการวัดผลและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการวัดทางจิตวิทยามากกว่าเป็นการวัดทางกายภาพ ซึ่งมีผลทำให้ผลการวัดผลทางการศึกษามีลักษณะเป็นนามธรรมค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของการวัดและประเมินผลการเรียนดังนี้

1. การวัดผลการเรียนเป็นการวัดทางอ้อม

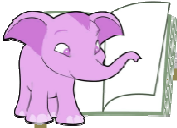
การวัดผลการเรียนเป็นการวัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรมของบุคคลที่ไม่สามารถสัมผัสได้หรือสังเกตได้อย่างชัดเจน เช่น การวัดความรู้สึก เจตคติ สติปัญญา เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากการวัดทางกายภาพ หรือการวัดทางวิทยาศาสตร์ซึ่งสามารถจับต้องได้ สามารถนำเครื่องมือไปวัดโดยตรง เช่น ใช้เครื่องชั่ง ใช้ไม้เมตร ใช้เทอร์โมมิเตอร์ แต่การวัดผลการเรียนต้องแปลงคุณลักษณะที่จะวัดออกมาเป็นพฤติกรรมที่วัดได้หรือสังเกตได้ก่อนจากนั้นจึงใช้เครื่องมือไปกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองและแสดงพฤติกรรมออกมา ตัวอย่างเช่น ถ้าต้องการรู้ว่าผู้เรียนมีความรู้ทางคณิตศาสตร์หรือไม่ ครูจะต้องแปลง “ความรู้ทางคณิตศาสตร์” ออกมาเป็นพฤติกรรมที่วัดได้ก่อน เช่น แปลงว่าสามารถแก้สมการได้ ถ้าผู้เรียนทำถูกหมดก็สรุปว่าผู้เรียนคนนั้นมีความรู้ทางคณิตศาสตร์

2. การวัดผลการเรียนเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์

การวัดผลการเรียนเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจาก

2.1 ครูไม่สามารถวัดหรือทดสอบให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่จะวัดได้เนื่องจากจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่กำหนดไว้มีมาก แต่ด้วยข้อจำกัดของเวลา งบประมาณ และสภาพที่เกิดขึ้นจริง ครูไม่สามารถตรวจวัดหรือทดสอบให้ครอบคลุม ครบถ้วนทุกประเด็นของเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะวัด เช่น จะวัดว่าเด็กชาย ก สามารถแปลคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้มากน้อยเพียงใด ครูสอนคำศัพท์ไป 200 คำ ในทางปฏิบัติครูจะเลือกคำศัพท์บางคำมาออกข้อสอบ นั่นคือครูจะสุ่มเนื้อหาบางส่วนมาเป็นตัวอย่าง (Sample) โดยพิจารณาว่าเป็นตัวแทนของเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นประชากร (Population)

ของเนื้อหา ดังนั้นการวัดผลการเรียนรู้จึงเป็นการวัดที่ไม่สมบูรณ์ การนำข้อมูลจากการวัดผลไปใช้ในการประเมินผลจึงต้องตรวจสอบความเป็นตัวแทนของเนื้อหา และพฤติกรรมที่จะวัดก่อน

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลการเรียน ส่วนใหญ่คือจำนวนหรือตัวเลข ซึ่งเรียกว่าคะแนน (Score) ซึ่งมีการวัดผลอยู่ในระดับอันตรภาค (Interval Scale) นั่นคือ คะแนน 0 คะแนนทางการศึกษานั้นไม่มีความหมายว่า **“ไม่มีคุณลักษณะที่จะวัดผล”** คะแนน 0 คะแนนเป็นคะแนนเทียม เนื่องจากเครื่องมือไม่สามารถวัดผลได้ครบถ้วนถึงจุดที่เป็นศูนย์แท้จริง ดังนั้นผู้เรียนที่สอบได้คะแนน 0 คะแนน จากแบบทดสอบฉบับหนึ่ง จึงบอกได้เพียงว่าผู้เรียนคนนั้นทำข้อสอบไม่ถูกเลยแม้แต่ข้อเดียว ไม่ได้หมายความว่าผู้เรียนคนนั้น ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิชานั้นเลย

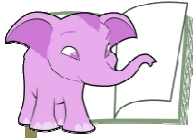
3. การวัดผลการเรียนเป็นการวัดในเชิงสัมพัทธ์

ในการวัดผลการเรียนคะแนนที่ได้จากการวัดผลยังไม่มี ความหมาย ยังไม่สามารถบอกได้ว่าผู้ที่ได้คะแนนนั้นมีความสามารถอยู่ในระดับใด จนกว่าจะได้นำคะแนนนั้นไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน คะแนนนั้นจึงจะมีความหมาย เช่น ผู้เรียนคนหนึ่งสอบได้ 50 คะแนน รู้เพียงเท่านั้นยังไม่มีความหมายคือไม่รู้ว่าเขาเก่งหรือไม่เก่ง เขาสอบได้หรือสอบตก แต่ถ้าทราบว่าคะแนนเต็มของแบบทดสอบคือ 60 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยของห้องมีค่า 35 คะแนน การแปลความหมายก็จะมี ความหมายมากขึ้น คือผู้เรียนคนนี้ค่อนข้างเก่งเพราะสอบได้มากกว่าค่าเฉลี่ยของห้อง และสอบได้คะแนนค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม เป็นต้น

4. การวัดผลการเรียนมีความคลาดเคลื่อนเสมอ

เนื่องจากการวัดผลการเรียนเป็นการวัดทางจิตวิทยา ซึ่งสิ่งที่จะวัดผลมีลักษณะเป็นนามธรรมค่อนข้างมาก และมีตัวแปรแทรกซ้อนเข้ามาเกี่ยวข้องมาก ผู้ดำเนินการวัดผลอาจจะไม่สามารถควบคุมตัวแปรเหล่านั้นได้ครบถ้วน เช่น ถ้าผู้เรียนคนหนึ่งสอบได้ 20 คะแนน ซึ่งเท่ากับคะแนนเต็ม หมายความว่าผู้เรียนคนนี้มี ความรู้เท่ากับ 20 คะแนนใช่หรือไม่ คำตอบอาจจะใช่หรือไม่ใช่ อาจเป็นเพราะผู้เรียนคนนั้นลอกเพื่อน หรือเดาคำตอบไป 5 ข้อก็ได้ หรือแบบทดสอบอาจจะง่ายเกินไป หรือขณะตรวจข้อสอบครู

อาจจะกำลังอารมณ์ดีจึงให้คะแนนเต็มก็ได้ นั่นคือการวัดผลการเรียนรู้ทุกครั้งมีโอกาสเกิดความคลาดเคลื่อน (error) หรือความผิดพลาดได้เสมอ ดังนั้นในการสอบผู้เรียนแต่ละครั้งคะแนนที่ได้จากการวัด (obtained score) จะเป็นผลรวมของคะแนน 2 ส่วน คือ คะแนนแท้จริง (true score) กับคะแนนความคลาดเคลื่อนจากการวัด (error score) โดยคะแนนความคลาดเคลื่อนอาจจะเป็นบวกหรือลบก็ได้ ซึ่งเขียนเป็นสมการแสดงความสัมพันธ์ดังนี้

Obtained Score (X_o)	=	True Score (X_t)	+	Error Score (X_e)
คะแนนที่ได้จากการวัด	=	คะแนนที่แท้จริง	+	คะแนนความคลาดเคลื่อน

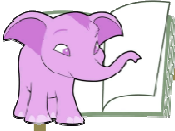
ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นมีสาเหตุหลายประการ เช่น เครื่องมือที่ใช้วัดผลไม่มีคุณภาพ เช่น ยากหรือง่ายเกินไป ผู้ดำเนินการสอบขาดความชำนาญ ความผิดพลาดของผู้เข้าสอบ เช่น วิตกกังวล เจ็บป่วย ความคลาดเคลื่อนจากการคำนวณ บวกลบคะแนน และความคลาดเคลื่อนในการสุ่มเนื้อหาและพฤติกรรม วัดไม่ครอบคลุม จุดประสงค์ เป็นต้น

หลักการวัดผลและประเมินผลการเรียน

เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพควรยึดหลักในการปฏิบัติดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจน ในลักษณะของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้น และจะสามารถวัดผลได้หรือสังเกตได้
2. เลือกใช้เครื่องมือและวิธีการให้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดประสงค์นั้นๆ เพราะจะทำให้ผลที่ได้จากการวัดมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น
3. เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ เนื่องจากผลที่ได้จากการวัดผลจะต้องนำไปใช้ในการประเมินผลเพื่อตัดสินคุณค่าหรือตัดสินใจ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความมั่นใจว่าผลนั้นๆ เกิดจากเครื่องมือที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง
4. เลือกใช้เครื่องมือที่มีความยุติธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ผู้สอบได้เปรียบเสียเปรียบกัน

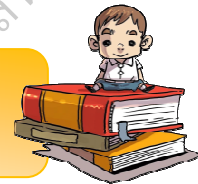

5. ในการวัดผลแต่ละครั้งครูผู้สอนควรเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อช่วยลดความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากข้อบกพร่องหรือวิธีการของเครื่องมืออื่นๆ

6. มีวิธีการดำเนินการสอบที่มีคุณภาพ อาทิ ไม่เน้นคำตอบ หรือควบคุมดูแลผู้สอบอย่างใกล้ชิดไม่ให้มีการคัดลอกคำตอบซึ่งกันและกัน เป็นต้น

7. ใช้ผลของการวัดผลให้มีความคุ้มค่า กล่าวคือการวัดผลจะได้รับข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อ หรือพัฒนาระบบบริหารการเรียนการสอนในโรงเรียน เป็นต้น

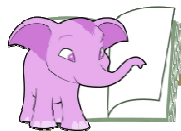
7.5 ประโยชน์ของการวัดผลและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการประเมินจะทำให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาหรือตัดสินคุณภาพการจัดการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน การแนะแนว การปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน สื่อการสอน ตลอดจนระบบบริหารทั่วไปในโรงเรียน ประโยชน์ของการวัดและประเมินผลการเรียนในด้านต่างๆ มีดังนี้

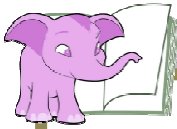

ประโยชน์การประเมินผลการเรียน

ด้าน	ประโยชน์
ผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยให้ทราบว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถเด่น-ด้อยเพียงใด 2. ทำให้ทราบระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ระดับใด มีข้อบกพร่องจะได้ปรับปรุงแก้ไข 3. เห็นความสามารถความถนัดของตนเอง ทำให้เข้าใจตนเองมากขึ้น 4. ช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนและเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น 5. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะการสอบแต่ละครั้งนักเรียนต้องเตรียมตัวสอบเพื่อให้ได้คะแนนมากๆ จึงมีการทบทวนเนื้อหาวิชาที่จะสอบ มีการซักถาม ทบทวนกันระหว่างเพื่อน 6. ทำให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการเรียนเพราะก่อนประเมินผลครูจะต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์การเรียน
ครูผู้สอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยให้ทราบระดับความสามารถของผู้เรียนว่าเก่งอ่อนเพียงไร ด้านใด เพื่อหาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น 2. ช่วยให้ครูทราบว่าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่ เพียงไร 3. ช่วยให้ทราบประสิทธิภาพในการสอนของครูว่ามีประสิทธิภาพเพียงไร จะพัฒนาด้านใดเพิ่มอีก 4. ช่วยให้ครูทราบแนวทางในการปรับปรุงเทคนิคการสอนให้เหมาะสม 5. หากมีการจัดกลุ่มเพื่อการเรียนการสอนจะช่วยให้ครูจัดกลุ่มได้เหมาะสมยิ่งขึ้น 6. ใช้เป็นเครื่องมือกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเรียนยิ่งขึ้น 7. เป็นข้อมูลให้ครูเตรียมการสอนได้ดีขึ้น 8. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้ละเอียดมากขึ้น 9. ช่วยให้ครูรายงานผลการเรียนให้นักเรียน ผู้ปกครอง อาจารย์ฝ่ายแนะแนว และสถาบันการศึกษาที่ผู้เรียนจะเข้าเรียนต่อ
ฝ่ายแนะแนว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา 2. ช่วยให้เข้าใจปัญหาของผู้เรียนมากขึ้น 3. ช่วยให้ครูสามารถแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการเรียนและปัญหาส่วนตัวของนักเรียนได้ผลยิ่งขึ้น 4. ช่วยในการแนะแนวทางให้ผู้เรียนเลือกวิชาเรียนและอาชีพที่เหมาะสมได้ 5. ช่วยให้ผู้ปกครองรู้จักและเข้าใจบุตรหลานของตนยิ่งขึ้น 6. ช่วยให้ฝ่ายแนะแนวเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขการสอนต่อผู้บริหาร

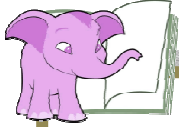

ด้าน	ประโยชน์
ฝ่ายบริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำให้ทราบสถานภาพต่างๆ ของโรงเรียน เช่น มาตรฐานความรู้ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด ดีขึ้นหรือเลวลง อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้ 2. ช่วยในการวางแผนการเรียนการสอนและการบริหารโรงเรียนให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เช่น การจัดครูเข้าชั้น การส่งเสริมการสอนเด็กเรียนช้า การจัดการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น 3. ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ การเลื่อนชั้น การรับนักเรียนใหม่ การจัดชั้นเรียน และแนวทางการใช้หลักสูตรทำให้ทราบคุณภาพของครูว่ามีคุณภาพเพียงไร 4. ใช้เป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ประชาชนและผู้ปกครองทราบ 5. ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหาและการดำเนินการด้านต่างๆ
การวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย 2. ช่วยวินิจฉัยข้อบกพร่องของการบริหารของโรงเรียน การสอนของครู และข้อบกพร่องของนักเรียน ซึ่งจะนำไปสู่การวิจัย การทดลองต่างๆ 3. ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลวิจัย
ผู้ปกครอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยให้ทราบว่าเด็กในปกครองของตนมีความเจริญออกเป็นอย่างไร 2. เป็นข้อมูลในการสนับสนุนการเรียนต่อ และการเลือกอาชีพที่เหมาะสม

การวัดผลและประเมินผลการเรียนมีประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย คือ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และนักการศึกษาวิจัย ซึ่งจะนำข้อมูลจากการวัดผลและประเมินผลการศึกษาไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม พัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงทำให้ตัวนักเรียนได้ค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และข้อบกพร่องของตัวเองด้วย ดังนั้นหากยึดหลักการวัดผลเพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียนย่อมหมายถึงว่าต้องศึกษาวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียน จากนั้นจึงส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนงอกงามตามที่ต้องการ ครูไม่ควรแยกการสอนและการสอบออกจากกัน อย่าสอบเพื่อตัดสินได้ตก ควรเป็นการสอบเพื่อพัฒนาคน หรือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การสอบ การวัดผล ประเมินผล ไม่ควรทำเฉพาะปลายภาค หรือสิ้นปี เพื่อตัดสินได้ตกแล้วไม่นำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน นับว่าเป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า
2. ไม่ควรใช้การสอบเพื่อการไล่หรือคัดออก แต่เป็นการค้นหาสมรรถภาพของผู้เรียน และหาแนวทางพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถเพิ่มพูนขึ้น
3. ครูอย่าสอนเพื่อสอบหรือสอนให้ตรงกับข้อสอบ เพราะเป็นการใช้ข้อสอบนำการเรียนการสอน นำหลักสูตร ครูควรใช้การวัดผลเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดหรือสติปัญญา ค้นหาคำตอบและนำไปสู่การปฏิบัติ เพราะผลผลิตขั้นสุดท้ายคือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด และสามารถปฏิบัติได้
4. การเขียนข้อสอบต้องเขียนตามความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตร หรือตามตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ไม่ควรเขียนโดยการคัดลอกมาจากเอกสารตำราโดยไม่คำนึงถึงสภาพความเป็นจริง สภาพของผู้เรียน ถือว่าเป็นการไม่ยุติธรรมต่อผู้เรียน
5. การสอบ การวัดผล จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนอย่างแยกกันไม่ออก จะต้องทดสอบบ่อยๆ อย่างสม่ำเสมอ และใช้เครื่องมืออย่างหลากหลาย

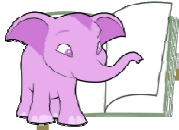
7.6 คุณธรรมของผู้ทำหน้าที่วัดผลและประเมินผลการเรียน

ในการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพในการนำผลไปใช้นั้น ครูผู้สอนที่ทำหน้าที่วัดผลและประเมินผลจะต้องเป็นคนมีคุณธรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จ ไม่ละทิ้งงานในหน้าที่ให้เป็นภาระแก่ผู้อื่น ในการปฏิบัติงานมีการวางแผนอย่างรอบคอบ และไม่ปฏิเสธผลลัพธ์จากการปฏิบัติที่เกิดจากตนเองหรือเพื่อนร่วมงาน
2. มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองที่ไม่นำความสามารถไปใช้ในทางทุจริต หรือก่อให้เกิดผลทางด้านลบในการปฏิบัติงาน เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้เกี่ยวข้อง
3. มีวินัยในตนเอง เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีงามโดยไม่เปลี่ยนแปลงความตั้งใจที่จะปฏิบัติตัวอย่างง่ายๆ เมื่อมีผลประโยชน์มาเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
4. มีความขยัน อดทน เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองให้เกิดความเพียรพยายามการทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจในการปฏิบัติงานวัดผลที่เป็นงานที่มีรายละเอียด ซับซ้อน และเงื่อนไขในการปฏิบัติที่หลากหลาย
5. มีความยุติธรรม เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองในการพิจารณาตัดสินสมรรถภาพเชิงเปรียบเทียบ หรือการให้คะแนนในพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้เครื่องมือที่หลากหลาย โดยไม่เห็นแก่ประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับหรือผลประโยชน์ของผู้สอนคนใดคนหนึ่งเป็นสำคัญ
6. มีเจตคติที่ดีต่อการวัดผล เป็นความรู้สึกที่มีต่อการวัดผลว่าเป็นเครื่องมือเชิงบวกที่ช่วยในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน หรือเป็นการประเมินคุณภาพและมาตรฐานความรู้ของผู้สอบ ไม่ใช่เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อจุดประสงค์ที่มีผลด้านลบต่อผู้สอบ
7. มีความใจกว้าง เป็นพฤติกรรมที่ยอมรับในความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แสดงความคิดเห็นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางพัฒนา แก้ไขและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้เกิดผลที่ดีขึ้น และเป็นผู้ที่เผยแพร่ความรู้การวัดผลและประเมินผลของตนเองให้แก่บุคคลอื่น เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาในการวัดผลและประเมินผลที่ถูกต้อง และชัดเจนอย่างแพร่หลาย

8. มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมที่จะต้องนำมาใช้ในการประสานการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่สอดคล้องกับธรรมชาติของงานวัดผลและประเมินผลที่จำเป็นจะต้องได้รับความร่วมมือและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

9. แสวงหาความรู้ และใช้หลักวิชาให้เกิดการพัฒนาในวิชาชีพ เป็นพฤติกรรมที่จะต้องใช้เวลา เนื่องจากในการวัดผลและประเมินผลจะมีความรู้และหลักวิชาเกิดขึ้นใหม่ๆ อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย ดังนั้นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลควรได้ศึกษาที่จะนำความรู้และหลักวิชาเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สอบและเผยแพร่ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ

10. รักษาความลับ เป็นพฤติกรรมในการรักษาหรือปกปิดข้อมูลในเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและผลการประเมินของผู้สอบทุกคนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อบุคคลเหล่านั้น

11. มีความละเอียดถี่ถ้วนและรอบคอบ เป็นความสามารถในการทำงานไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด ใช้ความสุ่มรอบคอบ เพราะงานวัดผลถ้าหากเกิดข้อผิดพลาดจะเกิดปัญหาตามมามากมาย เช่น การเตรียมแบบทดสอบ การบรรจุซอง การกรอกคะแนน การตัดสินผล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ต้องทำด้วยความระมัดระวังและเรียบร้อย

12. ตรงต่อเวลา เป็นความสามารถในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกำหนดเวลา เช่น การนัดหมายส่งต้นฉบับข้อสอบ การส่งคะแนน การนัดวันเวลาสอบนักเรียน เป็นต้น

8. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม

การประเมินผลการศึกษา

http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2_1_2.html

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการวัดผลการศึกษา

<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter2/unit2.htm>

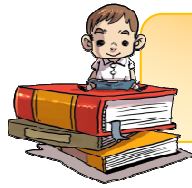
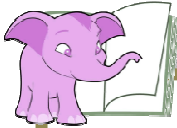
หลักการและกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา

<http://www.ipesp.ac.th/learning/websatiti/chapter3/unit3.html>

คุณธรรมของนักประเมิน

http://sutitthep.blogspot.com/2012/01/blog-post_14.html

บรรณานุกรม

ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2544). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง.

พิชิต ฤทธิ์จรรณ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แฮสออฟเคอร์มิสท์ จำกัด.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. อุตรธานี: อักษรศิลป์.

สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

เอกสารความรู้

หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสาน
เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

หน่วยที่ 2

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นางอรุณรุ่ง โยธสิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน่วยที่ 2

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_2)
2. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_3)
3. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4)

สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A) มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

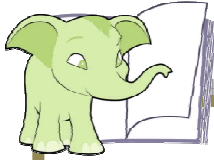
1. การประเมินต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารให้เข้าใจอย่างแท้จริง (A_1)
2. การประเมินต้องกำหนดจุดหมายความการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม (A_2)
3. เป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม (A_5)
4. เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย (A_6)
5. ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน (A_7)

สาระสำคัญ

1. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างจากการประเมินแบบดั้งเดิม เนื่องจากมาจากทฤษฎีความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งแนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นการประเมินที่เชื่อในความแตกต่างในการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นการประเมินจึงมุ่งเน้นที่การประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช้การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยวิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปพร้อมกับการจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ไม่ใช่เพียงการทดสอบอย่างเดียว

2. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีดังนี้ 1) ความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารเข้าใจ 2) เป็นการประเมินในระดับชั้นเรียน 3) ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน 4) จุดหมายความการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม 5) เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง 6) ต้องมีความเข้าใจในความรู้สึกละเอียด และ 7) ต้องมีคุณภาพสูง

3. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงของการประเมินเพื่อเป็นการปรับมโนทัศน์ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนได้ ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ 1) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา 2) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 3) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้ 4) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ 5) ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้

4. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการประเมินที่เป็นไปตามหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถสรุปลักษณะสำคัญคือเป็นการประเมินสภาพจริงที่มุ่งรวบรวมสารสนเทศของพัฒนาการและการเรียนเน้นพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดให้ความสำคัญกับจุดเด่นของผู้เรียนประเมินควบคู่ไปกับการเรียนการสอนทุกสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับชีวิตจริง อาศัยการปฏิบัติ ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียน รวมทั้งบุคคลอื่นๆ ตามความจำเป็น และเน้นการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย

5. การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายที่ต้องการประเมินผู้เรียน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด และเหตุผล ด้านทักษะ วิธีการปฏิบัติและการสร้างสรรค์ผลงาน และด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ วิธีการประเมิน ประกอบด้วยการประเมินจากการสื่อสาร ส่วนบุคคลการประเมินจากการปฏิบัติและการประเมินจากแบบทดสอบ

เนื้อหา

1. แนวคิดของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ลักษณะสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เป้าหมายของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “การวัดและประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน”
2. แผนผังความคิด “การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”
3. บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

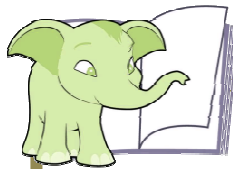

การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
<p>สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_2) 2. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_3) 3. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4) 	- การทดสอบ	- แบบทดสอบ
<p>สมรรถนะด้านเจตคติ (Affective Domain: A)</p> <p>มีความคิดเห็นต่อการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารให้เข้าใจอย่างแท้จริง (A_1) 2. การประเมินต้องกำหนดจุดหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม (A_2) 3. เป็นการประเมินแบบมีส่วนร่วม (A_5) 4. เป็นการประเมินที่ใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย (A_6) 5. ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน (A_7) 	- การเขียน บันทึกเหตุการณ์ เรียนรู้	- เกณฑ์การ ประเมิน

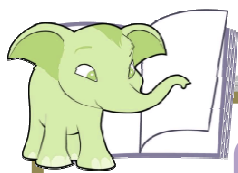
แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face)	- บรรยาย - ตอบคำถาม	3 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้ - ใบกิจกรรม
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	- ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานข่าว (Chat Blog) - สร้างผลงาน/ภาระงาน	6 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้ - เครือข่ายออนไลน์ - ใบกิจกรรม

5. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face Learning)	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนประเมิน สะท้อนผลงาน - สรุปความรู้	3 ชั่วโมง	- เอกสารความรู้หน่วยที่ 2 - ใบกิจกรรมที่ 2.1 - ใบกิจกรรมที่ 2.2 - ใบกิจกรรมที่ 2.3
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	- ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องสนทนา - สร้างผลงาน/ภาระงาน	6 ชั่วโมง	- เครือข่ายอินเทอร์เน็ต - ใบกิจกรรมที่ 2.1 - ใบกิจกรรมที่ 2.2 - ใบกิจกรรมที่ 2.3

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

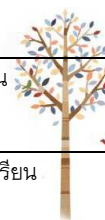

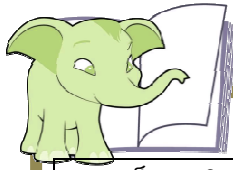
1. แนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการประเมินแนวคิดใหม่ที่ปรับเปลี่ยนไปตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงมีความเชื่อและหลักการที่มีลักษณะต่างไปจากแนวคิดการประเมินแบบเก่าที่เคยใช้ปฏิบัติกันมา ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจการประเมินแนวใหม่ ไม่นำแนวคิดเก่ามาใช้ในการประเมินแนวใหม่ เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่คลาดเคลื่อนไปจากที่ต้องการได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจจึงนำเสนอสรุปเปรียบเทียบการประเมินการเรียนรู้แนวคิดเก่ากับแนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

ประเด็นการพิจารณา	การประเมินแบบเก่า	การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
1. พื้นฐานผู้เรียน	คล้ายกัน เรียนรู้วิชาเดียวกัน	แตกต่างกัน การเรียนการสอนต้องเหมาะสมกับแต่ละคน
2. ตัวบ่งชี้ความรู้ที่ดี	ดูจากแบบทดสอบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่มเท่านั้น	ทางตรง จากการประเมินหลากหลาย ผู้เรียนจัดทำปรับปรุงพัฒนางานตนเอง
3. เครื่องมือการประเมิน	แบบทดสอบประเภท กว ชิด เขียนตอบ เหมาะสมที่สุดในการประเมินความก้าวหน้า	พอดพวลลิโอ โดยมีสารสนเทศที่หลากหลาย
4. รูปแบบประเมิน	แยกจากหลักสูตรและการเรียนการสอน	กลมกลืนกับหลักสูตรและการเรียนการสอน
5. คุณภาพเครื่องมือ	เป็นการทดสอบจากภายนอก	เกี่ยวข้องกับผู้เกี่ยวข้องของนักเรียน
6. ผลจากการสอน	นิยามชัดเจนว่าต้องเกิดอะไรในโรงเรียน สามารถตอบข้อสอบได้เกณฑ์ใด	ประเมินวิธีเรียน วิธีคิด และวิธีการ แก้ปัญหาด้วยวิธีหลากหลาย
7. วิธีการประเมิน	แบบทดสอบปรนัย มาตรฐานเดียวกัน	ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้
8. มุมมองต่อผู้เรียน	เป็นผู้รับ เปรียบเหมือนภาชนะว่างเปล่า	มีศักยภาพ มีส่วนร่วมในการวางแผนการประเมิน
9. การขับเคลื่อนของโรงเรียน	การทดสอบและคะแนนสอบ	ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน
10. การตัดสินผู้เรียน	แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เก่ง ปานกลาง อ่อน	ดูที่ความเจริญงอกงามของผู้เรียน

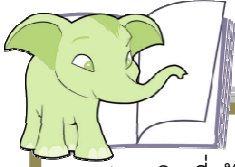

ประเด็นการพิจารณา	การประเมินแบบเก่า	การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
11. ทฤษฎีจิตวิทยา	พฤติกรรมนิยม	พัฒนาการมนุษย์
12. เกณฑ์การประเมิน	ปกปิด	เปิดเผย
13. การเรียนการสอน	ตามสาระหลักสูตร	สัมพันธ์กับชีวิต
14. การเรียนรู้	รอบรู้ข้อเท็จจริง สารสนเทศต่างๆ	ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจแต่ละคนในการปรับเปลี่ยนเสริมต่อ
15. ความสำเร็จของผู้เรียน	บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามแบบทดสอบ	ตระเตรียมชีวิตที่มีประสิทธิภาพตลอดช่วงชีวิต

Wiener & Cohen (1994 อ้างถึงใน ชวลิต ชูก่าแพง, 2551, หน้า 31) ได้สรุปเปรียบเทียบการประเมินแบบเก่ากับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

การประเมินแบบเก่า	การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
1. เน้นพฤติกรรมพื้นฐาน	1. เน้นพฤติกรรมที่เป็นความคิดซับซ้อนและวิธีการที่ใช้ในการเรียนรู้
2. แยกการเรียนรู้และการสอบออกจากกัน	2. ไม่แยกการเรียนรู้และการสอบออกจากกัน เปิดโอกาสให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง
3. วัดได้ในวงจำกัด	3. วัดได้อย่างกว้างขวาง (expansive)
4. เชื่อในตัวเลขที่ได้จากการสอบ	4. เชื่อในคำที่ใช้เขียนบรรยาย
5. ดึงการวัดออกจากกระบวนการเรียนการสอน	5. การวัดถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอน
6. ครูเปรียบเสมือนผู้ประเมินภายนอก	6. ครูเป็นส่วนหนึ่งของการสอบ
7. เชื่อในการให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน	7. เชื่อในการประเมินตนเอง
8. มีเกณฑ์มาตรฐานเพื่อบ่งบอกความสำเร็จ	8. มีเกณฑ์หลากหลาย
9. เชื่อเรื่องความคิดเอกนัย (Convergent Thinking) และมีคำตอบถูกเพียงคำตอบเดียว	9. เชื่อเรื่องความคิดอเนกนัย (Divergent Thinking) และมีคำตอบที่หลากหลาย
10. เน้นการประเมินโดยแยกทักษะ	10. เน้นการประเมินโดยบูรณาการทักษะ
11. เน้นรายวิชา	11. เน้นสหวิทยาการ

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแตกต่างจากการประเมินแบบดั้งเดิม เนื่องจากมาจาก ทฤษฎีความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งแนวคิดการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นการ ประเมินที่เชื่อในความแตกต่างในการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียน ดังนั้นการประเมิน จึงมุ่งเน้นที่การประเมินเพื่อพัฒนาไม่ใช้การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน โดยวิธีการและ เครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปพร้อมกับ การจัดการเรียนการสอน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ไม่ใช่เพียงการทดสอบอย่างเดียว และนอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินด้วย

2. หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

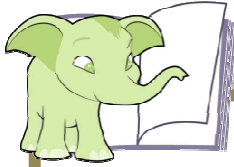

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการประเมินแนวใหม่ที่ประเมินตาม ทิศทางการปฏิรูปการศึกษา ตามหลักการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นการประเมินทั้งการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยมี นโยบายที่เป็นแนวคิดการประเมินการเรียนรู้ระดับผู้เรียน หรือการประเมินระดับชั้นเรียน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และดำเนินการต่อเนื่องเป็นหนึ่งเดียวกับกระบวนการเรียนรู้ หลักการประเมินที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มีดังนี้

หลักการที่ 1 ความคิดที่ชัดเจนและสื่อสารเข้าใจ

การประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องอาศัยความคิดที่ชัดเจน และการสื่อสารให้เข้าใจได้อย่างแท้จริง โดยสามารถใช้คำ ภาพ การแสดง ตัวอย่าง และ วิธีการอื่นๆ แทนตัวเลขอย่างเดียว ที่แสดงถึงคะแนนในการสื่อความหมายเกี่ยวกับผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนได้ ครูผู้สอนต้องมีความคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับความหมายของความสำเร็จ ทางวิชาการในชั้นเรียน และการสื่อสารที่มีความหมายซึ่งเป็นผลประโยชน์อย่างแท้จริง แก่ผู้เรียน พ่อแม่ผู้ปกครอง และโรงเรียน ด้วยการใช้กรอบการประเมินการปฏิบัติพร้อม ตัวอย่างการปฏิบัติของผู้เรียน

หลักการที่ 2 เป็นการประเมินในระดับชั้นเรียน

การประเมินการเรียนรู้เกือบทุกชนิดครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งต้องอาศัยเวลาในการประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด โดยการตีความหมายคำตอบ ใฝ่ดูแลการแสดง การทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การตรวจการบ้าน และใช้การทดสอบย่อยๆ ซึ่งเป็นการประเมินที่ต่อเนื่องติดต่อกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ในแต่ละวันตั้งแต่เริ่มต้นปีการศึกษามากกว่าการประเมินการประเมินระดับเขตการศึกษา หรือระดับประเทศ

หลักการที่ 3 ผู้ใช้ผลการประเมินที่สำคัญที่สุดคือผู้เรียน

สารสนเทศของการประเมินในชั้นเรียนเป็นแรงกระตุ้นที่จำเป็นก่อให้เกิดพลังในระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนได้พบหลักฐานที่แสดงว่าตนเองมีความสำเร็จแล้ว ผู้เรียนจะสร้างความหวังในความสำเร็จและคาดหวังความสำเร็จสูงขึ้นไป หลักฐานดังกล่าวจะได้รับจากครูที่ทำการประเมินในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

ในทางตรงข้าม ถ้าผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดความรู้ ความสามารถ ครูผู้สอนจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อป้องกัน ความล้มเหลวต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยค้นหาวิธีการที่ต่างไปเพื่อทำให้ผู้เรียนมีความคาดหวัง ต่อความสำเร็จในอนาคต และต้องใช้ในการประเมินในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเปิดเผย ความสำเร็จต่อผู้เรียน

หลักการที่ 4 จุดหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเหมาะสม

การประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สิ่งสำคัญแรกสุด คือ ต้องนิยามจุดหมาย การเรียนรู้ที่ต้องการประเมินให้ชัดเจนและเหมาะสม เพราะเนื่องจากผลการเรียนรู้มีคุณค่า หลากหลายชนิดอยู่ในระบบการศึกษา ตั้งแต่ความรู้ความจำเนื้อหาวิชาจนถึงความสามารถ ในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน จึงต้องกำหนดให้ชัดเจนก่อนการประเมิน

หลักการที่ 5 เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง

การประเมินการเรียนรู้เป็นกระบวนการเดียวกับการเรียนการสอน แม้ว่าใน บางครั้งจะการใช้การประเมินในลักษณะตรวจสอบที่เชื่อมต่อกับกระบวนการเรียนการสอนโดย ทันทีก็ตาม แต่ก็สามารถปรับเปลี่ยนความคิดให้กระบวนการประเมินกลายเป็นเครื่องมือ ของการสอนที่มีคุณภาพได้วิธีการที่ดีที่สุดที่จะทำได้ คือการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในฐานะ ผู้ร่วมประเมินคนหนึ่ง

หลักการที่ 6 ต้องมีความเข้าใจในความรู้สึกส่วนบุคคล

การประเมินเป็นกิจกรรมระหว่างบุคคลชนิดหนึ่ง มีลักษณะสำคัญสองข้อ คือ

- 1) ผลการตัดสินอาจมีความลำเอียงเกิดขึ้น ครูจะต้องตระหนักและระมัดระวังการประเมินด้วยดุลยพินิจ จะเป็นที่ยอมรับได้อย่างแท้จริง เมื่อเราสามารถควบคุมแหล่งความลำเอียงส่วนตัวได้
- 2) การประเมินเป็นกิจกรรมระหว่างบุคคลที่สลับซับซ้อน เนื่องจากการประเมินเป็นการเชื่อมโยงผู้เรียนกับความรู้ทางวิชาการที่เกิดขึ้น ผู้เรียนมักจะสามารถควบคุมความรู้สึกในทางที่จะเป็นคนดีในโรงเรียนได้ ถ้ารู้ว่าสามารถประสบผลสำเร็จและรู้สึกว่าไปสู่เป้าหมายได้ แต่เขาจะไม่สามารถควบคุมความรู้สึกในทางจะเป็นคนดีไม่ได้ถ้าเขาไม่เข้าใจความหมายของความสำเร็จ หรือรู้สึกผิดหวัง หมดกำลังใจ การประเมินที่ดีต้องส่งเสริมให้ให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่จะควบคุมความรู้สึกตนเองได้

หลักการที่ 7 ต้องมีคุณภาพสูง

การประเมินที่ดีควรประกอบด้วยเกณฑ์คุณภาพที่เฉพาะเจาะจง การประเมินทุกชนิดต้องเป็นไปตามเกณฑ์ ซึ่งได้แก่ การมีจุดมุ่งหมายของการประเมินชัดเจน มีจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ชัดเจนและเหมาะสม มีวิธีการประเมินเหมาะสม และการประเมินต้องแม่นยำ ปลอดจากความลำเอียง

3. ข้อตกลงเบื้องต้นของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า ข-ง)

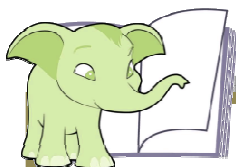
1. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

1.1 ผู้เรียนโดยนิยแล้วมีความอยากรู้ อยากเห็น มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และเป็นผู้เรียนที่เชื่อถือได้

1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข และสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้

1.3 ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ความรู้ขึ้นได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และได้รับสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่มีความหมายในสถานการณ์จริง

1.4 ผู้เรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ในระดับอัตราที่แตกต่างกัน

1.5 ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาพร้อมกันโดยรวมทุกด้าน

2. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

2.1 กระบวนการเรียนรู้เริ่มจากรูปธรรมไปนามธรรมโดยอาศัย

- 1) กระบวนการแสวงหาและค้นหาคำตอบ
- 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้
- 3) การจัดสภาพทางสังคมที่กระตุ้นให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน
- 4) จัดกิจกรรมขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2.2 เมื่อเกิดการเรียนรู้แล้วยอมเข้าฝังกายในจิตใจ

2.3 มีความหลากหลายทางสติปัญญาที่แตกต่างกันในการเรียนรู้ เช่น ด้านภาษา คณิตศาสตร์ กล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหวร่างกาย การเข้าใจผู้อื่น การเข้าใจตนเอง

3. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้

3.1 ความรู้มีรากฐานมาจากความสามารถทางภาษา ความเชื่อ และระเบียบประเพณี วัฒนธรรมที่ต่างกัน

3.2 ความรู้มีหลากหลายชนิด เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ เป็นต้น

3.3 ผลผลิตและทักษะวิธีการมีความสำคัญต่อการได้มาซึ่งความรู้

3.4 ความรู้ที่ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาจะช่วยให้ความรู้ยั่งยืนกว่าการจดจำ

3.5 ความรู้ใหม่ๆ จะเสริมสร้างขึ้นจากความรู้เดิมและประสบการณ์เดิม และจะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคล

3.6 ในสภาพการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน จะช่วยเสริมสร้างความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.7 การเสริมสร้างความรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต

4. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

4.1 ครูจะต้องได้รับการฝึกอบรมทักษะการสอนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการสอนเด็กเล็ก

4.2 การเรียนการสอนต้องเป็นการสอนที่เน้นการตอบสนองของผู้เรียนเป็นสำคัญ มากกว่าเน้นทักษะการท่องจำเนื้อหาตามหลักสูตร

4.3 การเรียนการสอนเน้นการส่งเสริมเป็นรายบุคคลและกลุ่มเล็ก

4.4 การเรียนการสอนต้องครอบคลุมและตอบสนองต่อการค้นคว้าวิจัยความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับความเจริญงอกงาม พัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.5 การเรียนการสอนต้องครอบคลุม และตอบสนองอย่างหลากหลายสาขา หรือบูรณาการ

4.6 การเรียนการสอนต้องยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม และวิธีการเรียนรู้ (Learning Style) ที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4.7 การเรียนการสอนและการประเมินจะต้องดำเนินควบคู่กันไปอย่างต่อเนื่อง กลมกลืนเป็นสิ่งเดียวกัน

5. ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้

5.1 ไม่เน้นการเปรียบเทียบผลงานระหว่างกลุ่ม

5.2 เป็นการสะท้อนปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม และความสามารถที่เกิดขึ้นมากกว่าปริมาณความรู้ที่มี

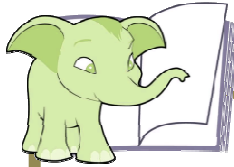
5.3 เป็นการประเมินสภาพจริงที่มีรากฐานของการสร้างหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในการให้ข้อมูลทางด้านพัฒนาการความคิดและจิตวิทยา

5.4 เป็นการประเมินสภาพจริงที่ให้ข้อมูลสารสนเทศที่เที่ยงตรงเกี่ยวกับผู้เรียน รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้

5.5 เป็นการประเมินสภาพจริง ต้องพิจารณาถึงสติปัญญาที่แตกต่างกัน สีลาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และสภาพการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และสะท้อนความเข้าใจได้ถูกต้องที่สุดจากความแตกต่างของมนุษย์

5.6 เป็นการประเมินสภาพจริงที่มีรากฐานจากความรู้ด้านการเจริญงอกงาม และพัฒนาการของผู้เรียนที่สามารถทำนายการปฏิบัติในอนาคตได้เที่ยงตรง

5.7 รูปแบบการประเมินเชิงคุณภาพสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนได้อย่างเป็นปรนัยและเชื่อถือได้

5.8 การประเมินที่เหมาะสมกับพัฒนาการได้มาจากการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ และในทางกลับกันหลักสูตรมีความเหมาะสมกับพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้มาจากการประเมินที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

5.9 เป็นการประเมินสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้สอนสะท้อนความคิดเห็นต่อเป้าหมายและแนวทางสู่ความสำเร็จ

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ครูควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงของการประเมินเพื่อเป็นการปรับทัศนคติ และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนักเรียนหรือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอนได้ อาทิเช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ ข้อตกลงเกี่ยวกับความรู้ ข้อตกลงเกี่ยวกับการเรียนการสอน และข้อตกลงเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้

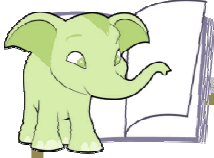
4. ลักษณะสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากพื้นฐานแนวคิดและหลักการการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถสรุปลักษณะสำคัญของการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการประเมินสภาพจริงที่มุ่งรวบรวมสารสนเทศของพัฒนาการและการเรียน
2. เป็นการประเมินสภาพจริงที่มุ่งเน้นพัฒนาการที่เกิดขึ้นอย่างเด่นชัด
3. เป็นการประเมินสภาพจริงที่ให้ความสำคัญกับจุดเด่นของผู้เรียน
4. เป็นการประเมินสภาพจริงที่เป็นผลพวงมาจากการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เป็นการประเมินสภาพจริงที่สถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง
6. เป็นการประเมินสภาพจริงที่อาศัยการปฏิบัติ
7. เป็นการประเมินสภาพจริงที่สอดคล้องกลมกลืนกับการเรียนการสอน
8. เป็นการประเมินสภาพจริงที่เน้นการเรียนรู้อย่างมีจุดมุ่งหมาย
9. เป็นการประเมินสภาพจริงที่ต้องดำเนินควบคู่ไปกับทุกสภาพแวดล้อม

10. เป็นการประเมินสภาพจริงที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ครู และนักเรียน รวมทั้งบุคคลในวิชาชีพอื่นๆ ตามความจำเป็น

5. เป้าหมายและวิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิธีการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

1. เป้าหมายที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วย

- 1.1 ด้านความรู้ ด้านความคิด และเหตุผล
- 1.2 ด้านทักษะ วิธีการปฏิบัติและการสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.3 ด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ

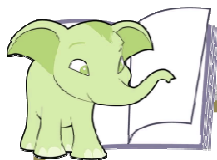
2. วิธีการประเมิน ประกอบด้วย

- 2.1 การประเมินจากการสื่อสารส่วนบุคคล
- 2.2 การประเมินจากการปฏิบัติ
- 2.3 การประเมินจากแบบทดสอบ

1. เป้าหมายที่ต้องการประเมิน

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีเป้าหมายการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด และเหตุผล ด้านทักษะ วิธีการปฏิบัติและการสร้างสรรค์ผลงาน และด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ ซึ่งการประเมินในแต่ละด้านเหมาะกับเครื่องมือแต่ละชนิด ต่างกัน รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1-3

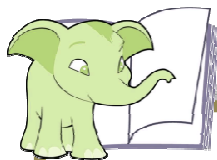

ตาราง 1 วิธีการประเมินเป้าหมายทางการศึกษาด้านความรู้ ความคิด และเหตุผล

เป้าหมายที่ต้องการประเมิน	วิธีการประเมิน			
	การสื่อสาร ส่วนบุคคล	ประเมินด้วย การปฏิบัติ	ประเมินด้วยแบบทดสอบ	
			ข้อสอบอัตนัย	ข้อสอบเลือกตอบ
ด้านความรู้	<ul style="list-style-type: none"> สามารถตั้งคำถาม ประเมินคำตอบ และสรุปอ้างอิงความรอบรู้ แต่เป็นวิธีการที่ใช้เวลามาก 	<ul style="list-style-type: none"> ไม่เหมาะที่จะนำมาใช้กับเป้าหมายนี้ ควรใช้อีกสามวิธีที่เหลือ 	<ul style="list-style-type: none"> คำถามอัตนัย สามารถบอกความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อเนื้อหา ความรู้ต่างๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อสอบหลายตัวเลือก ถูกผิด จับคู่ และเติมคำ สามารถใช้ประเมินตัวอย่าง ความรอบรู้ในเนื้อหาความรู้ได้
ด้านความคิด เหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> สามารถถามนักเรียนให้ “คิดออกมา” ได้ หรือสามารถถามคำถามต่อไปเพื่อซักถามเหตุผลที่คิด 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถเฝ้าดูผู้เรียนแก้ปัญหา บางอย่าง หรือสังเกต จดบันทึก ตรวจสอบ ผลงาน บางอย่าง และอ้างอิงประสิทธิภาพการคิด เหตุผล 	<ul style="list-style-type: none"> เขียนบรรยายการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน สามารถสะท้อนประสิทธิภาพการคิด เหตุผลของผู้ตอบได้ 	<ul style="list-style-type: none"> สามารถประเมินรูปแบบการคิด เหตุผลบางชนิดได้

ตาราง 2 วิธีการประเมินเป้าหมายทางการศึกษาด้านทักษะและวิธีการปฏิบัติ
และการสร้างสรรค์ผลงาน

เป้าหมายที่ต้องการประเมิน	วิธีการประเมิน			
	การสื่อสาร ส่วนบุคคล	ประเมินด้วย การปฏิบัติ	ประเมินด้วยแบบทดสอบ	
			ข้อสอบอัตนัย	ข้อสอบเลือกตอบ
ด้านทักษะวิธีการปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ได้ดีเมื่อทักษะเป็นความสามารถในการสื่อสารถ้อยคำพูดยังสามารถประเมินความรู้ที่จำเป็นต่อทักษะการปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถสังเกต จดบันทึก และประเมินทักษะในขณะที่นักเรียนกำลังแสดงหรือลงมือปฏิบัติ 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถประเมินความรอบรู้เกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ แต่ไม่สามารถใช้วิธีนี้ประเมินตัวทักษะออกมาเองได้ 	
ด้านการสร้างสรรค์ผลงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถประเมิน 1) ความสามารถในการปฏิบัติตามขั้นตอนในการสร้างผลงาน 2) คุณลักษณะของผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถซักถามความรอบรู้เกี่ยวกับวิธีการ และความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของผลงานที่มีคุณภาพแต่ไม่ใช่คุณภาพของผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถประเมินความรอบรู้เกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นต่อความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ แต่ไม่สามารถใช้วิธีการนี้ประเมินคุณภาพของผลงานเอง 	

ตาราง 3 วิธีการประเมินเป้าหมายทางการศึกษาด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ

เป้าหมายที่ต้องการประเมิน	วิธีการประเมิน			
	การสื่อสารส่วนบุคคล	ประเมินด้วยการปฏิบัติ	ประเมินด้วยแบบทดสอบ	
			ข้อสอบอัตนัย	ข้อสอบเลือกตอบ
ด้านสังคม อารมณ์ จิตใจ	<ul style="list-style-type: none"> •สามารถพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึก 	<ul style="list-style-type: none"> •สามารถอ้างอิงความรู้สึกจากพฤติกรรมและผลงาน 	<ul style="list-style-type: none"> •คำตอบที่ตอบข้อคำถามปลายเปิดสามารถสะท้อนความคิด ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์สังคมของผู้เรียนได้และอาจใช้แบบสอบถาม ถามความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จิตใจ 	<ul style="list-style-type: none"> •การเลือกคำตอบจากข้อกระหังความในแบบสอบถามปลายปิดสามารถวัดความรู้สึกของนักเรียนได้

8. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม

การประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

<http://www.2ebook.com/free/reading/index.php>

<http://lms.thaicyberu.go.th/officialtcu/main/advcourse/presentstu/course/ww521/j>

oemsiit/joemsiit-web1/ChildCent/Child_Center4.htm

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

<http://reg.psu.ac.th/phpcgi/curr/O1book.pdf>

สอนอย่างไรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

<http://technology.kku.ac.th/wp-content/ITFilesD/IT001D.pdf>

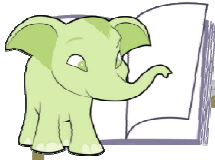
คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

<http://academic.sct.ac.th/upload/document/77b40ad458b28baf.pdf>

แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางพุทธศักราช 2551

<https://drive.google.com/file/d/OBzdnZZX7NInqSTBKSOhrUDh2TFE/edit>

บรรณานุกรม

- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2544). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แฮสออฟเคอร์มิสท์ จำกัด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. อุตรธานี: อักษรศิลป์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เอกสารความรู้
 หลักสูตรฝึกอบรตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
 เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา

หน่วยที่ 3

การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

นางอรุณรุ่ง โยธสิงห์

นักศึกษาปริญญาเอก

สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

หน่วยที่ 3

วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

1. สมรรถนะ

สมรรถนะด้านความรู้ (Cognitive Domain: K) มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

1. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4)
2. การวางแผนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (K_5)

สมรรถนะด้านทักษะ (Psychomotor Domain: P) มีทักษะเกี่ยวกับการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_1)
2. ทักษะในการสร้างเครื่องมือที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (P_2)
3. ทักษะในการให้คะแนน การตีความผลการประเมินและการสะท้อนผล (P_3)
4. ทักษะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

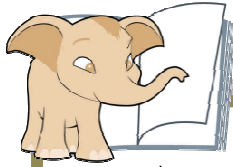
และพัฒนาผู้เรียน (P_4)

2. สาระสำคัญ

1. การสื่อสารส่วนบุคคล เป็นเทคนิคการประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สามารถรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม รวมทั้งสามารถให้การสนับสนุนส่งเสริมปรับปรุงให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

2. การสื่อสารส่วนบุคคลแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ 1) การถามตอบในชั้นเรียน 2) การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน 3) การพูดคุยกับผู้อื่น 4) การอภิปรายในชั้นเรียน 5) การสอบปากเปล่า 6) การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน และ 7) การตรวจการบ้าน และแบบฝึกหัดประจำวัน

3. การพบปะพูดคุยกับนักเรียนเป็นการนัดพบพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณธรรมโดยต้องเปิดใจพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมา เฉพาะเจาะจงตรงตามจุดหมายการเรียนการสอนและจุดมุ่งหมายการนัดพบมีการเตรียมคำถามไว้จัดเวลาให้เพียงพอในการพูดคุย และสรุปผลการพูดคุยไว้เป็นบทเรียนและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันต่อไป

4. การพูดคุยกับคนอื่นเป็นการนัดพบพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกับผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนคนอื่น ครูที่สอน ผู้ปกครอง หรือบุคลากรอื่น รวมถึงญาติ พ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียน ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการพบปะพูดคุยกับคนอื่น คือควรตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล บุคคลที่จะพูดคุยควรเป็นคนที่มีความใกล้ชิดรู้จักผู้เรียนจริง

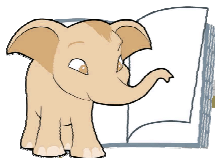
5. การประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ โดยผู้เรียนจะต้องจัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียน คือควรเตรียมคำถามหรือประเด็นอภิปรายล่วงหน้า ควรใช้รูปแบบที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด และต้องให้ความสนใจต่อนักเรียนทุกกลุ่มระดับความสามารถมีโอกาสเท่าเทียมกัน ในการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

6. การสอบปากเปล่าเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมคำถามให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดและพูดตอบปากเปล่า ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการสอบปากเปล่าคือใช้คำถามสั้นๆ ที่เน้นจุดหมายการเรียนรู้ที่ต้องการคำถามแสดงหรือระบุถึงความคิดที่ไปถึงมาตรฐานที่จะตัดสินคำตอบ ควรแยกความสามารถในการคิดออกจากความสามารถในการพูด และมีการเตรียมการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีอุปสรรคในการใช้ภาษา

7. การประเมินด้วยการอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียนเป็นการสื่อสารในรูปแบบของการเขียนโดยผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ความเข้าใจปัญหาหรือแก้ปัญหา การเขียนบันทึกอาจแบ่งเป็น 4 แบบ คือ 1) การเขียนบันทึกคำตอบ 2) การเขียนบันทึกส่วนตัว 3) การเขียนบันทึกประจำวัน และ 4) การจัดบันทึกการเรียนรู้ ข้อปฏิบัติในการประเมินการอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียนคือใช้กับผู้เรียนที่อ่านออกเขียนได้แล้ว ควรบันทึกสั้นๆ รักษาความลับของผู้เรียนครูต้องเขียนได้ตอบผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ อาจบันทึกเป็นรายบุคคลหรือบันทึกเป็นกลุ่มได้

8. การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านเป็นผลงานการบ้านและแบบฝึกหัดแล้วเขียนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก้ไขลงบนคำตอบของผู้เรียนได้อ่านเพื่อให้ทราบว่าตนเองมีข้อผิดพลาดอย่างไร ตรงไหน และประเด็นที่ถูกต้องอย่างไร สามารถประเมินลักษณะต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถในเนื้อหา ถูกต้องตรงประเด็น นิสัยการทำงาน

ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมุ่งมั่นพิถีพิถัน
ในความสำเร็จของงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการเขียน

3. เนื้อหา

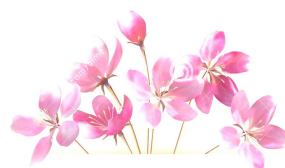
1. การสื่อสารส่วนบุคคล
2. ประเภทของการสื่อสารส่วนบุคคล
3. การถามตอบในชั้นเรียน
4. การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
5. การพูดคุยกับคนอื่น
6. การอภิปรายในชั้นเรียน
7. การสอบปากเปล่า
8. การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
9. การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน
10. การประยุกต์ใช้การประเมินจากการสื่อสารส่วนบุคคลกับการเรียนการสอน

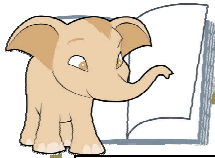
4. หลักฐานการเรียนรู้

1. อภิปรายในหัวข้อ “การตั้งคำถามที่ดีช่วยพัฒนาการคิด”
2. สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลประเภทการสื่อสารส่วนบุคคล 2 ชนิด
3. บันทึกเหตุการณ์การเรียนรู้

5. การวัดและประเมินผล

รายการประเมิน	วิธีการ	ผลการประเมิน	
		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. วิธีการและเครื่องมือประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (K_4)	ทดสอบ	1. มีคะแนนผล การสอบมากกว่า ร้อยละ 60	1. มีคะแนนผล การสอบน้อยกว่า ร้อยละ 60
2. การวางแผนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (K_5)			

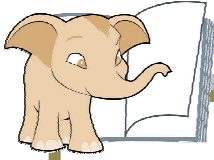

รายการประเมิน	วิธีการ	ผลการประเมิน	
		ไม่ผ่าน	ผ่าน
1. ทักษะในการเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_1)	สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	สร้างเครื่องมือเหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน	สร้างเครื่องมือเหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน
2. ทักษะในการสร้างเครื่องมือที่เหมาะสมกับวิธีการเรียนการสอน (P_2)		สามารถสะท้อนผลการประเมินได้	สามารถสะท้อนผลการประเมิน และนำข้อมูลมาปรับปรุง
3. ทักษะในการให้คะแนนการตีความผลการประเมินและการสะท้อนผล (P_3)			การเรียนการสอนได้
4. ทักษะในการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน (P_4)			

6. แนวการจัดการเรียนรู้

รูปแบบ	กิจกรรม	เวลา	สื่อประกอบ
อบรมแบบเผชิญหน้า (Face to Face)	<ul style="list-style-type: none"> - อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ฝึกปฏิบัติสร้างเครื่องมือ 	3 ชั่วโมง	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารความรู้ - ใบกิจกรรม
เรียนเนื้อหาออนไลน์ (Online Learning)	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเอกสาร - สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม - แลกเปลี่ยนเรียนรู้บนกระดานข่าว (Chat Blog) - สร้างผลงาน/ภาระงาน 	12 ชั่วโมง	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารความรู้ - เครือข่ายออนไลน์ - ใบกิจกรรม

7. วิธีการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

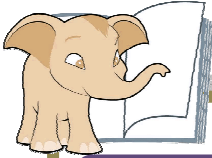
7.1 การสื่อสารส่วนบุคคล

การสื่อสารส่วนบุคคลเป็นการรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม รวมทั้งสามารถให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ในชั้นเรียนทั่วไปครูผู้สอนและนักเรียนมีโอกาสใกล้ชิดและสามารถติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสื่อสารส่วนบุคคลจึงสามารถนำไปใช้เป็นวิธีการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ เพราะการประเมินด้วยวิธีการประเมินด้วยการถามตอบกันระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้สามารถบ่งชี้ความสำเร็จของผู้เรียนรายบุคคลและทั้งชั้น รวมทั้งนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้มีการเรียนรู้มากขึ้น ครูผู้สอนสามารถใช้การสื่อสารส่วนบุคคลในรูปแบบต่างๆ กัน ดังนี้

1. ตั้งคำถามในระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้ ฟังคำตอบและประเมินผลสัมฤทธิ์
2. พบปะกับผู้เรียนและซักถามให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ตั้งใจฟังคำตอบของผู้เรียนในระหว่างพูดอภิปรายกันในห้องเรียน เพื่อประเมินความคิด เหตุผลของผู้เรียน
4. ทำการสอบถามเพื่อประเมินความรู้ตามเนื้อหาที่ต้องการ
5. พูดคุยกับคนที่ใกล้ชิดกับผู้เรียน ได้แก่ เพื่อนๆ ครูคนอื่นๆ ที่เคยสอนและพ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียนเพื่อหาข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ขอให้ผู้เรียนรวบรวมความคิดของตนเกี่ยวกับการเรียนรู้ในรูปแบบของการจดบันทึก บันทึกประจำวันและบันทึกสั้นๆ

7.2 ประเภทของการสื่อสารส่วนบุคคล

การสื่อสารส่วนบุคคลสามารถนำไปใช้เป็นเทคนิคการประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี เนื่องจากวิธีการดังกล่าวให้ความสนใจและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม รวมทั้งสามารถให้การสนับสนุนส่งเสริมปรับปรุงให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน การสื่อสารส่วนบุคคลแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

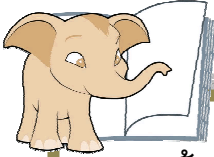
1. การถามตอบในชั้นเรียน
2. การพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
3. การพูดคุยกับผู้อื่น
4. การอภิปรายในชั้นเรียน
5. การสอบปากเปล่า
6. การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน
7. การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน

7.3 การตอบคำถามในชั้นเรียน

การตอบคำถามในชั้นเรียนเป็นเทคนิคที่ผู้สอนตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบในระหว่างดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์และเกิดการเรียนรู้ สามารถประเมินกระบวนการคิดและการใช้เหตุผลของผู้เรียนปฏิสัมพันธ์ในการถามตอบทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ถ้าผู้ถามใช้คำถามอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และชักถามให้ลึกซึ้งลงไปในกระบวนการคิดเหตุผลของผู้เรียน เพื่อให้เขาสามารถปรับและเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาของเขาการตอบคำถามในชั้นเรียนจึงสามารถเชื่อมโยงการประเมินกับการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสามารถใช้คำถามกับผู้เรียนที่ยังมีความเข้าใจผิดหรือมีความคิดเหตุผลผิดพลาดได้ทันที การประเมินนี้ทำให้สามารถประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่สามารถใช้วิธีการประเมินอื่นๆ ทำได้สะดวก

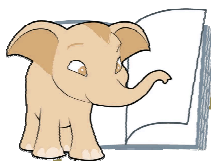

ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการตอบคำถามในชั้นเรียน

1. วางแผนคำถามที่สอดคล้องและเหมาะสมกับจุดหมายการเรียนรู้การสอน และผู้เรียนล่วงหน้าก่อนการเรียนการสอน
2. ใช้คำถามสั้น กระชับ และชัดเจนซึ่งจะช่วยให้นักเรียนตอบตรงประเด็น
3. ชักถามความคิดและเหตุผลหลายด้าน ไม่ควรถามเฉพาะความจำและข้อเท็จจริงเท่านั้น
4. การตั้งคำถามมาก่อนแล้วจึงชี้ไปยังคนที่ต้องการตอบ จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนมีสมาธิในการฟัง และสนใจประเด็นที่ถาม
5. เลือกผู้เรียนที่จะตอบคำถามโดยเลือกทั้งที่ยกมือและไม่ได้ยกมือ เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบ
6. ควรมีฟอร์มบันทึก ซึ่งอาจจดบันทึกเป็นรายบุคคลหรือบันทึกเป็นรายชั้นก็ได้
7. กล่าวชื่นชมคนที่ตอบถูกและมีคุณภาพ ชักถามคนที่ตอบผิดเพื่อรู้สาเหตุ แต่ต้องระมัดระวังเรื่องความรู้สึกของผู้เรียนด้วย
8. หลังจากตั้งคำถามแล้ว ต้องทิ้งช่วงเวลารอคำตอบและบอกผู้เรียนว่าครูกำลังรอคอยคำตอบ

การจดบันทึกผลการตอบคำถามของผู้เรียนไว้เป็นหลักฐานจะมีประโยชน์สำหรับพิจารณาปรับปรุงผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การจดบันทึกอาจจดบันทึกเป็นรายบุคคลหรือจดบันทึกทั้งห้อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ตัวอย่างการจัดบันทึกคำตอบรายบุคคล)

การจัดบันทึกการถามตอบทักษะการคิด

(ตามแนวคิดของบลูม)

ชื่อผู้เรียน .....วัน เดือน ปี ที่บันทึก.....

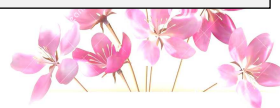
หัวข้อในเรื่องการตอบคำถาม .....

การแสดงออก	คำตอบ
ความรู้	
ความเข้าใจ	
การนำไปใช้	
การวิเคราะห์	
การสังเคราะห์	
การประเมินค่า	

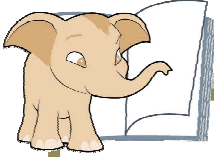
(ตัวอย่างการจัดบันทึกคำตอบทั้งห้อง)

แบบจัดบันทึกการถามตอบทักษะการคิดทั้งห้อง

การตอบคำถามเรื่อง	ความรู้	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	การวิเคราะห์	การสังเคราะห์	การประเมินค่า
ด.ช. แชมป์	✓	✓✓	✓	✓✓	✓✓	✓✓
ด.ช. โชคดี	✓	✓	✓			✓

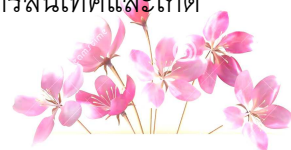
ข้อดีและข้อจำกัดการประเมินด้วยการถามตอบผู้เรียนในชั้นเรียน

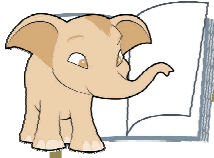
ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ
1. สามารถพิจารณาตัดสินความคิดและความก้าวหน้าของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอน 2. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับได้ทันที 3. ครูสามารถตั้งคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องใช้ความคิดขั้นสูง 4. สามารถใช้ประเมินปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนได้ 5. ประเมินความสามารถของผู้เรียนในการอธิบายปัญหากับคนอื่น ๆ	1. ผู้เรียนบางคนอาจพูดตอบได้ไม่ดีเมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น ๆ 2. จำเป็นต้องมีความรู้ในการถามและต้องวางแผนล่วงหน้า 3. สารสนเทศที่ได้เป็นตัวอย่างของผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีปริมาณน้อยมาก 4. บางจุดประสงค์ไม่สามารถวัดได้ด้วยการสอบปากเปล่าแต่ต้องใช้เวลาอิสระในการคิดสร้างสรรค์และตอบ	1. ควรให้โอกาสผู้เรียนที่ตอบซ้ำได้ตอบ อย่าถามเฉพาะคนพูดเก่งตอบเก่งเท่านั้น 2. ให้เวลาแก่ผู้เรียนได้ตอบประมาณ 5-10 วินาที ก่อนที่จะเปลี่ยนไปถามคนอื่น 3. หลีกเลี่ยงคำถามที่ถามเฉพาะข้อเท็จจริง หรือมีคำตอบเดียวตายตัว 4. อย่าลงโทษผู้เรียนที่ตอบผิด หรือไม่ได้ร่วมในการถามตอบ 5. คำพูดหรือพฤติกรรมที่ไม่ใช่คำพูดอาจจะไม่ได้บ่งบอกทัศนคติหรือค่านิยมที่แท้จริงของนักเรียน

7.4 การพบปะพูดคุยกับนักเรียน

การพบปะพูดคุยกับนักเรียนเป็นการนัดพบพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ เกิดการพัฒนาความรู้ ทักษะคุณธรรม เกิดพลังความรับผิดชอบในการประเมินความก้าวหน้าของตนเองครูผู้สอนสามารถตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยการจัดประชุมพบปะพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องที่ได้เรียนและเรื่องที่ต้องเรียน ซึ่งอาจจัดในรูปแบบมีโครงสร้างหรือแบบไม่มีโครงสร้าง ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องพูดคุยกันโดยตรงและเปิดเผยในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับความรอบรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหา ความต้องการพิเศษ ความสนใจ และสิ่งพึงปรารถนา การนัดพบปะพูดคุยไม่จำเป็นต้องทำครบทุกคน หรือต้องทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกคน ครูอาจพบกับผู้เรียนเพียงคนเดียว ถ้ามีความจำเป็นต้องมีการสื่อสารติดต่อกันและการพบปะพูดคุยอาจแปรเปลี่ยนเรื่องคุยไปตามความต้องการที่ต่างกันของผู้เรียน จุดเด่นของการพบปะพูดคุยกับผู้เรียนคือทำให้ผู้เรียนเกิดพลังความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จและนิยามความสำเร็จทางวิชาการได้อย่างเปิดเผยและชัดเจน ทำให้การพูดคุยได้ทั้งข้อมูลสารสนเทศและเกิดแรงจูงใจ

ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการพบปะพูดคุยกับนักเรียน

1. ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนต้องเปิดใจพูดคุยกันอย่างตรงไปตรงมาและยินดีตรวจสอบคุณลักษณะสำคัญของการเรียนการสอน
2. คำถามในการพูดคุยต้องเฉพาะเจาะจงตรงตามจุดหมายการเรียนการสอน และจุดมุ่งหมายการนัดพบ
3. คำถามต้องคิดขึ้นด้วยความไตร่ตรองรอบคอบและวางแผนล่วงหน้า โดยอาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเตรียมนี้ด้วย
4. จัดเวลาให้เพียงพอเพื่อให้สามารถพบปะพูดคุยได้จบกระบวนการ
5. สรุปผลการพูดคุยไว้เป็นบทเรียนและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันต่อไป

(ตัวอย่างการจัดบันทึกผลการพูดคุยกับนักเรียน)

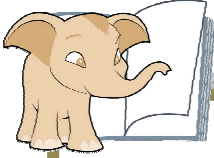
แบบจัดบันทึกผลการพูดคุยกับนักเรียน

ชื่อนักเรียนที่พบปะพูดคุย: เด็กชายกฤตธีรัช   ชั้น ป. 4/2
วัน เดือน ปี ที่บันทึก 15 ก.พ. 2544   ที่ห้องเรียนในชั่วโมงวิทยาศาสตร์

จากการพูดคุยกับ ด.ช. กฤตธีรัช ในชั่วโมงวิทยาศาสตร์ ได้ข้อมูลว่า กฤตธีรัชชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุด เขาชอบอ่านหนังสือประวัติของนักวิทยาศาสตร์ แล้วเล่าให้ครอบครัวฟังเป็นประจำในระหว่างนั่งรถเดินทางกลับบ้าน เขารู้จักชื่อนักวิทยาศาสตร์ของโลกหลายคน เช่น มาตามคูรี ไอแซคนิวตัน อันนา เอติสสัน อัลเบิร์ตไชวเดอร์ นอกจากนั้นเขายังเล่าถึงความสามารถพิเศษว่าสามารถเล่นเปียโน ไวโอลิน เมโลเดียน ระนาด และซอ

การกำหนดให้ทำงานโครงการเป็นกลุ่ม บางครั้งเพื่อนไม่รับผิดชอบ ไม่ยอมช่วยทำงานกลุ่ม ควรเปลี่ยนคนในกลุ่มทุกครั้ง อย่าให้เลือกกันเองเพราะคนขยันจะจับกลุ่มกัน ทำให้คนไม่ขยันมากองรวมกันอีกกลุ่มหนึ่ง

ข้อดีและข้อจำกัดการประเมินด้วยการพบปะพูดคุยกับผู้เรียน

ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ
1. ได้สารสนเทศแบบไม่เป็นทางการ มีความผ่อนคลาย 2. ผู้เรียนอาจเปิดเผยข้อมูลทัศนคติและแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ ซึ่งไม่ได้แสดงออกในชั้นเรียน	1. ในใจของผู้เรียนอาจไม่ได้จดจ่อต่อจุดหมายการเรียนรู้ที่กำลังประเมิน 2. การสุ่มตัวอย่างความรู้ของผู้เรียน อาจไม่เพียงพอ 3. การพูดคุยของผู้เรียนขาดประสิทธิภาพ อาจไม่ตรงตามผลสัมฤทธิ์ที่ประเมิน	1. ซักถามผู้เรียนให้มากๆ 2. ระมัดระวัง อย่ารับรู้ทัศนคติของผู้เรียนอย่างผิดๆ

7.5 การพูดคุยกับคนอื่น

การพูดคุยกับคนอื่นเป็นการนัดพบพูดคุยระหว่างผู้สอนกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดกับผู้เรียน ในเรื่องเกี่ยวกับการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนคนอื่น ครูที่สอนผู้เรียน คนนั้น ผู้ปกครอง บุคลากรอื่นในโรงเรียน เช่น คณงาน ภารโรง เจ้าหน้าที่ห้องสมุด รวมถึงญาติ พ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียน บุคคลเหล่านี้จะมีข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ในบางส่วนของครูผู้สอนอาจไม่รู้และไม่สามารถหาได้โดยตรงด้วยตนเองการพบปะพูดคุยกับคนอื่นสามารถนำมาใช้เป็นการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคลได้ เพราะสามารถใช้รวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการพบปะพูดคุยกับคนอื่น

1. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยพิจารณาจากหลักฐาน ครูผู้อื่น
2. บุคคลที่จะพูดคุยควรเป็นคนที่มีความใกล้ชิด รู้จักผู้เรียนจริง
3. ครูผู้สอนต้องแน่ใจว่าคนที่พูดคุยด้วยอยู่ในฐานะที่จะรู้เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่นำมาใช้ตัดสินใจ เพื่อป้องกันความลำเอียงที่อาจแอบแฝงอยู่ในข้อมูล
4. มีแบบบันทึกผลการพูดคุย

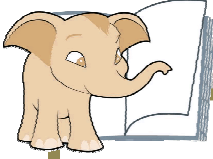

แบบฉบับที่กผลการพูดคุยกับเพื่อนสนิท

จากการพูดคุยกับเพื่อสนิทของ ด.ช. กฤธีรัช คนหนึ่ง ได้ข้อมูลว่ากฤธีรัช ชอบเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากที่สุด เขาชอบอ่านหนังสือประวัติของนักวิทยาศาสตร์ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟังเป็นประจำ วันหนึ่งเขาพูดถึงชื่อนักวิทยาศาสตร์ของโลก ได้แก่ มาดาม คูรี ไอแซคนิวตัน โทมัส ฮันวอ เอ็ดิสัน ไชวเดอร์ นอกจากนี้ยังทราบว่าเขามีความสามารถเล่นเปียโน ไวโอลิน เมลเดียน ละคร และชลล์

แบบฉบับที่กผลการพูดคุยกับเพื่อนสนิท

สนทนาพูดคุยกับ	ผลการพูดคุย
ครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ 15 ก.พ. 2554	สรุป กฤตธีรัช ชอบตั้งโจทย์ปัญหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับ การทดลองในห้องทดลองของนักวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ
เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 16 ก.พ. 2554	สรุป กฤตธีรัช ชอบมานั่งอ่านหนังสือประวัติ นักวิทยาศาสตร์ของโลก บางครั้งก็ยืมไปอ่านที่บ้าน
ผู้ปกครอง 17 ก.พ. 2554	สรุป กฤตธีรัช ชอบเล่าเรื่องของนักวิทยาศาสตร์ให้ ทุกคนฟังในระหว่างนั่งรถกลับบ้าน เขารู้จักชื่อนักวิทยาศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายคน คนที่พูดถึงบ่อยมากคือ ไทมส์เอดิสัน

ข้อดีและข้อจำกัดการประเมินด้วยการพูดคุยกับคนอื่น

ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ
1. ได้ข้อมูลภูมิหลังของผู้เรียนอย่างรวดเร็ว 2. ให้โอกาสครูคนอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียนที่เรียนในวิชาต่างๆ 3. ทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับครอบครัว การเลี้ยงดูหรือปัญหาอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้	1. อาจสร้างความลำเอียง 2. การเรียนรู้ในบริบทของวิชาต่างกัน อาจมีความแตกต่างกัน 3. ความคิดเห็นต่างๆ จากคนอื่น ขาดความเป็นปรนัย และความเชื่อถือได้ ทำให้ได้สารสนเทศที่ไม่สมบูรณ์	1. อย่าเชื่อข่าวลือ 2. อย่าเปิดเผยข้อมูลความลับของผู้เรียน 3. เก็บเรื่องราวที่สนทนาไว้เป็นความลับ อย่าเปิดเผยต่อผู้อื่นเด็ดขาด

7.6 การอภิปรายในชั้นเรียน

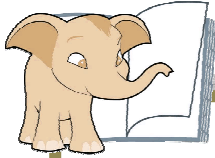

การประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ โดยผู้เรียนจะต้องจัดระบบความคิด การโต้แย้งอย่างมีเหตุผล การใช้ทักษะทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลสะท้อนความรู้ ทักษะและคุณธรรมได้โดยการดำเนินการอภิปรายอาจจัดเป็นกลุ่มเล็กๆ หรือกลุ่มใหญ่ ข้อมูลและสารสนเทศที่ได้สามารถนำไปสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลได้

ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียน

1. เตรียมคำถามหรือประเด็นอภิปรายล่วงหน้าเพื่อให้ตรงกับจุดหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ
2. การนำผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเตรียมคำถาม ควรให้มีการลงคะแนนคำถามและประเด็นสำคัญในการอภิปรายคละกันไป
3. ควรใช้รูปแบบการโต้วาที หรือการเรียนรู้เป็นทีมแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เกี่ยวข้องโดยตรงให้มากที่สุด และต้องให้ความสนใจต่อผู้มีผลสัมฤทธิ์ต่ำด้วย
4. จัดรูปแบบการอภิปรายเพื่อบอกบทบาทของแต่ละคนว่าทำอะไร เช่น เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย หัวหน้าทีม พิธีกร ผู้จัดบันทึก เพื่อให้ผู้เรียนจำนวนมากที่สุดได้มีโอกาสนำเสนอหลักฐานด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเขา

5. ให้ผู้เรียนทุกคนทั้งที่พูดเก่งและพูดไม่เก่งมีโอกาสเท่าเทียมกันในการนำเสนอความสามารถของตน

6. สารสนเทศที่น่าไปใช้ตัดสินใจที่สำคัญ เช่น การให้เกรดต้องใช้วิธีการจัดบันทึกที่น่าเชื่อถือ

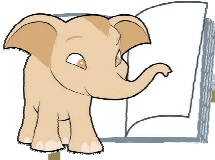
(ตัวอย่างการจัดบันทึกการอภิปรายในชั้นเรียน)

แบบจัดบันทึกการอภิปรายในชั้นเรียน เกี่ยวกับการชมภาพยนตร์เรื่องบางระจัน ขอนักเรียนชั้น ป.1	
รายชื่อนักเรียน	บันทึกการอภิปราย
ด.ช. ภิญญรัช	แสดงความคิดเห็นสนับสนุนให้นักเรียนได้ดูหนังเรื่องบางระจัน เพราะว่าเป็นหนังเก่าแก่และเป็นหนังไทยด้วย

ในกรณีที่นักเรียนสามารถเขียนได้ อาจให้ผู้เรียนเขียนสรุปประเด็นการพูดอภิปรายของตนเองส่งครูด้วย ดังตัวอย่าง

แบบจัดบันทึกการอภิปรายด้วยตนเอง เกี่ยวกับการอภิปรายข่าว	
การอภิปรายข่าว	บันทึกการอภิปราย
ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวที่แนบมานี้ ว่าเป็นข่าวประเภทใด เป็นข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็น โดยให้อภิปรายหน้าชั้นพร้อมทั้งส่งบันทึกแนวการพูดอภิปราย	<p>ส่วนที่เป็นข้อเท็จจริง– นายยุวรัตน์ กมลเวช กกด. ฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง ไม่ทราบว่ามีการทำบัตรเลือกตั้งปลอม ปัญหานี้เป็นเพราะผู้สมัครทำกันเอง</p> <p>ส่วนที่เป็นความคิดเห็น.....</p>

ข้อดีและข้อจำกัดการประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียน

ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ
1. สามารถตัดสินความคิดและความก้าวหน้าของผู้เรียนในระหว่างการอภิปราย 2. สามารถประเมินความสามารถของผู้เรียนในการอภิปรายปัญหากับคนอื่น ๆ 3. สามารถวินิจฉัยความคิดที่ผิดพลาดและคลาดเคลื่อนได้	1. เมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น ๆ ผู้เรียนบางคนอาจไม่พูดอภิปราย 2. จำเป็นต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพูดอยู่ตลอดเวลา 3. สารสนเทศที่ได้ต้องเป็นตัวอย่างของผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีปริมาณน้อยมาก	1. ให้โอกาสผู้เรียนที่พูดไม่เก่งได้พูด 2. ให้เวลาแก่ผู้เรียนได้พูดในเวลาพอสมควรเพื่อให้โอกาสคนอื่น ๆ ได้พูด 3. หลีกเลี่ยงการพูดอภิปรายที่ถามเฉพาะข้อเท็จจริง หรือมีคำตอบเฉพาะตายตัว 4. อย่าลงโทษผู้เรียนที่ไม่ได้ร่วมในการพูดอภิปราย

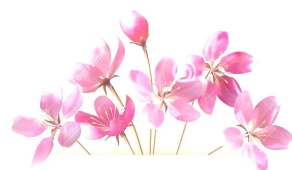
การประเมินด้วยการอภิปรายในชั้นเรียนมีจุดเด่นสำคัญคือ สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศด้านความคิดเหตุผลของผู้เรียนได้ลึกซึ้งและมีคุณภาพ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ การสรุปอ้างอิง และการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล อย่างไรก็ตามวิธีการนี้มีความยากลำบากในการส่งเสริมการแสดงออกของผู้เรียนให้ครบถ้วนและเท่าเทียมกันได้

7.7 การสอบปากเปล่า

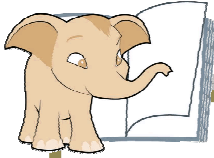

เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง ซึ่งผู้สอนจะต้องเตรียมคำถามให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิดและพูดตอบปากเปล่า ครูต้องฟังและตีความหมายของคำตอบ จากนั้นต้องประเมินตัดสินคุณภาพและลงสรุประดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

การสอบปากเปล่าอาจจะไม่เป็นที่นิยมใช้กันกว้างขวางเท่ากับแบบทดสอบแบบเลือกตอบ แต่ก็มีคุณค่าสามารถประเมินผลการเรียนรู้ที่สลับซับซ้อน และที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการประเมินจากการปฏิบัติจริง ความจริงการสอบปากเปล่าจะคล้ายกับการประเมินด้วยข้อสอบอัตนัย แต่มีข้อดีกว่าตรงที่สามารถใช้คำถามเสริมเพิ่มเติมได้ ดังนั้นการใช้การสอบปากเปล่าให้มีคุณภาพควรใช้หลักการของการประเมินด้วยข้อสอบอัตนัยและเพิ่มเติมข้อควรปฏิบัติดังนี้

ข้อปฏิบัติในการประเมินด้วยการสอบปากเปล่า

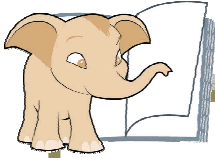
1. สร้างคำถามสั้นๆ ที่เน้นจุดหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ
2. ใช้คำถามที่น่าเชื่อถือได้ว่าสามารถบ่งชี้ความต้องการ สามารถระบุความคิดที่ใช้ และสามารถบ่งชี้มาตรฐานที่จะนำไปใช้ตัดสินคำตอบ
3. มีกฎเกณฑ์ที่สามารถแยกเนื้อหาสาระและความสามารถในการคิดออกจากความสามารถในการใช้คำพูด
4. เตรียมการล่วงหน้าในการแก้ปัญหาผู้เรียนที่มีอุปสรรคในการใช้ภาษา
5. มีการตรวจสอบรายการ มาตราประมาณค่า หรือวิธีการจัดบันทึกผลต่างๆ พร้อมที่จะนำมาใช้ประเมินได้ทันที
6. อาจจะมีการจัดบันทึกคำตอบเพื่อให้สามารถประเมินซ้ำภายหลังได้

(ตัวอย่างการจัดบันทึกการสอบปากเปล่า)

แบบจัดบันทึกการสอบปากเปล่า	
เรื่องการทำโครงการ	
ชื่อนักเรียน ด.ช. ภิญญรัช ชั้น ป.4/2 วัน เดือน ปี 30 ม.ค. 2544	
คำถาม	คำตอบของผู้เรียน
ปัญหาที่พบในการทำโครงการของนักเรียน	1. ดินในโหลแก้วทดลองมีน้อยเกินไปจนไม่สามารถยึดติดรากต้นไม้ได้ จึงใช้หินกรวดใส่เพิ่มลงไป 2. โหลทดลองที่นำไปไว้กลางแจ้ง บังเอิญมีฝนตกลงมาทำให้น้ำเต็มโหลทดลอง ผมได้แก้ปัญหาโดยเทน้ำออกและเริ่มต้นทดลองใหม่ 3. โหลปากกว้างเกินไป ทำให้อิน้ำไม่เกาะติดผนังโหล จึงแก้ปัญหาเอาถุงพลาสติกใสมาคลุมห่อไว้ จึงมีอิน้ำเกาะติดที่ปากโหล

ข้อดีและข้อเสียการประเมินด้วยการสอบปากเปล่า

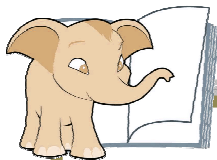
ข้อดี	ข้อเสีย	ข้อเสนอแนะ
1. ใช้คำถามความเข้าใจ รูปแบบการคิด และวิธีการแก้ปัญหาที่ลึกซึ้งได้ 2. สามารถติดตามคำถามต่อเพื่อปรับแก้คำตอบของผู้เรียน 3. สามารถวินิจฉัยความคิดผิดพลาดและการปฏิบัติที่คลาดเคลื่อนได้	1. ต้องใช้เวลาในการถามตอบมาก 2. ขณะที่ทำการสอบปากเปล่าคนหนึ่งอยู่ คนอื่นๆ ที่เหลือต้องเสียเวลาคอย	1. ผู้เรียนบางคนต้องสร้างความเชื่อมั่นของตนเองก่อน จึงจะสามารถตอบปากเปล่าได้อย่างไม่ผิดพลาด 2. ควรให้ผู้เรียนที่ขาดทักษะการพูดได้มีเวลาในการคิดไตร่ตรองและดำเนินการ

7.8 การอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน

การประเมินด้วยการอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียนเป็นการสื่อสารในรูปแบบของการเขียนโดยผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนเขียนบันทึกการเรียนรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ความเข้าใจปัญหาหรือแก้ปัญหา บันทึกความดี ซึ่งผู้สอนสามารถใช้บันทึกเหล่านั้นประกอบการประเมินผลในด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรม ผู้ตอบสามารถเขียนตอบในการบันทึก ซึ่งเป็นการช่วยเหลือสนับสนุนหรือสะท้อนความก้าวหน้าของผู้เรียนได้ ครูผู้สอนบางคนใช้การเขียนบันทึกตอบกันระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกความคิดเห็นของตนไว้ช่องซ้ายของกระดาษ และให้ผู้สอนเขียนตอบลงในช่องขวามือ อาจทำเป็นรายการคำถามให้ผู้เรียนเขียนบันทึก ดังตัวอย่าง

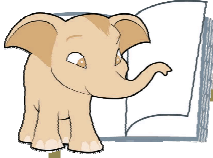
(ตัวอย่างการเขียนบันทึกโต้ตอบ)

การเขียนบันทึกโต้ตอบ	
ชื่อนักเรียน ด.ช. ภิญญรัช ชั้น ป.4/2 วัน เดือน ปี 30 ม.ค. 2544	
บันทึกของผู้เรียน	บันทึกของครูผู้สอน
1. วันนี้ ผมได้เรียนรู้อะไรบ้างในวิชา .... 2. ผมต้องการให้ช่วยเหลือในเรื่องอะไรบ้าง .... 3. ผมสามารถทำอะไรได้บ้างจากการเรียนรู้เรื่องนี้	1. ดิฉันขอให้นักเรียนทบทวน ค้นคว้าที่หนังสือเล่ม .....เพิ่มเติมอีก 2. เรื่องนี้ ขอให้ดูตัวอย่างที่หนังสือหน้าที่ ..... ต้องทดลองโดย ..... 3. ดิฉันกะนะ ขอให้เล่าเรื่องเหล่านี้ให้เพื่อนฟัง ....

รูปแบบการเขียนบันทึกอาจแบ่งเป็น 4 แบบ คือ 1) การเขียนบันทึกคำตอบ
 2) การเขียนบันทึกส่วนตัว 3) การเขียนบันทึกประจำวัน และ 4) การจัดบันทึกการเรียนรู้
 ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การเขียนบันทึกคำตอบ เป็นวิธีการที่นิยมใช้ประกอบการอ่านของผู้เรียน
 เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อสาระประเด็นที่อ่าน โดยทั่วไปครูผู้สอนจะกำหนด
 กรอบประเด็นให้เขียนบันทึกคำตอบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการเขียนบันทึกคำตอบ
ชื่อนักเรียน ด.ช. ภิญญรัช   ชั้น ป.4/2   วัน เดือน ปี 30 ม.ค. 2544
<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะสำคัญของเรื่องที่อ่านคือ..... • การวางโครงเรื่องและเหตุการณ์ประกอบเรื่อง..... • เปรียบเทียบลักษณะของเรื่องสองเรื่องคือ..... • คาดคะเนเรื่องราวที่ควรเกิดขึ้นต่อไป ..... • เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเรื่อง .....

2. การเขียนบันทึกส่วนตัว เป็นวิธีเขียนที่มีอิสระในการเขียนมากที่สุด ครูผู้สอนจะใช้เวลาผู้เรียนเขียนบันทึกความคิดเห็นในช่วงการเรียนรู้แต่ละคาบ โดยผู้เรียนสามารถเขียนบันทึกประเด็นต่างๆ ตามความสนใจของผู้เรียน บันทึกเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประเมินผลหรือใช้เป็นแบบฝึกปฏิบัติของผู้เรียนได้

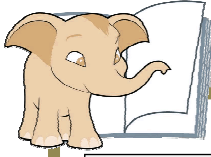
ตัวอย่างการเขียนบันทึกประจำวัน	
ชื่อนักเรียน ค.ช. ภิญญรัช ชั้น ป.4/2	
วัน เดือน ปี	บันทึกของผู้เรียน
13 ม.ค. 44	วันนี้ครูให้ฝึกทบทวนเสร็จแล้วนำไปกินได้ สนุกดี น่าจะทำอย่างนี้บ่อยๆ
14 ม.ค. 44	ครูให้ทำโครงการเป็นกลุ่ม ประชุมตกลงกันแล้ว แต่เพื่อนยังไม่ทำส่วนที่รับผิดชอบ งานนี้ฉันคงต้องเหนื่อยทำคนเดียวอีกแล้ว

3. การเขียนบันทึกประจำวัน การบันทึกส่วนตัวบางครั้งครูผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนเขียนบันทึกเฉพาะเรื่อง เช่น บันทึกความดี ซึ่งจะสามารถสะท้อนพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง

ตัวอย่างการเขียนบันทึกความดีประจำวัน		
ชื่อนักเรียน ค.ช. ภิญญรัช ชั้น ป.4/2		
วัน เดือน ปี	บันทึกความดี	ผู้เห็น/ผู้ได้รับ
13 ม.ค. 44	แยกเสื้อผ้าที่ใส่แล้ว เพื่อเตรียมซัก	
14 ม.ค. 44	ช่วยอธิบายการบ้านน้อง	
15 ม.ค. 44	เปิดประตู กวาดบ้าน ถูบ้าน	

4. การจดบันทึกการเรียนรู้ เป็นวิธีการสื่อสารติดต่อวิธีหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสะท้อน วิเคราะห์ อธิบาย และประเมินประสบการณ์การเรียนรู้ และการเขียนข้อสรุป ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการจัดบันทึกการเรียนรู้

ชื่อนักเรียน ค.ช. ภิญญรัช

ชั้น ป.4/2

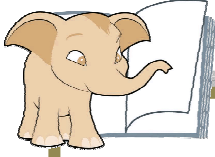
วัน เดือน ปี 30 ม.ค. 2544

- วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เกิดการเรียนรู้แล้วคือ .....
- วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เห็นว่ามีประโยชน์และมีความสำคัญคือ .....
- วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่พบว่ายากและยังไม่เกิดการรอบรู้คือ .....
- ประสพการณ์เรียนรู้ที่สามารถทำได้เป็นอย่างดีคือ .....
- ประสพการณ์เรียนรู้ที่ยังทำได้ไม่ดีพอคือ .....
- ข้อเสนอแนะบางอย่างที่ต้องการให้ช่วยทำความเข้าใจคือ .....
- เทคนิคการเรียนรู้ที่ยากจะลองใช้ต่อไปคือ .....

ข้อปฏิบัติในการประเมินการอ่านบันทึกเหตุการณ์ของผู้เรียน

1. ใช้กับผู้เรียนที่อ่านออกเขียนได้แล้ว เพราะต้องอาศัยความพร้อมด้านการเขียนของผู้เรียน
2. ควรบันทึกสั้นๆ ที่เป็นประโยชน์กับการเรียนการสอนอย่าให้การเขียนบันทึกเป็นภาระหนักกับผู้เรียน อาจพิจารณาให้เขียนบันทึกสั้นๆ 2-3 บรรทัด ภายในชั่วโมง
3. รักษาความลับของผู้เรียนเนื่องจากในบันทึกเป็นเรื่องราวที่เป็นส่วนตัว ครูควรทำความเข้าใจกับผู้เรียนว่าจะไม่เปิดเผยบันทึกให้ผู้อื่นอ่าน จะใช้บันทึกเพื่อทำความรู้จักกับผู้เรียนแต่ละคน
4. การเขียนบันทึกแบบโต้ตอบระหว่างครูและผู้เรียน เมื่อเริ่มต้นให้ผู้เรียนเขียนครูต้องเขียนโต้ตอบผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ เพราะถือเป็นบทบาทสำคัญ ถ้าครูคิดว่าตนเองไม่มีเวลา หรือมีผู้เรียนมากเกินไป ก็ไม่ควรใช้การประเมินแบบนี้
5. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนทางการเขียนบันทึก โดยอภิปรายร่วมกันในชั้น
6. อาจจะบันทึกเป็นกลุ่มได้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนเป็นกลุ่ม โดยนักเรียนช่วยกันบันทึก

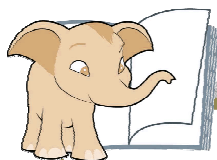
7.9 การตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน

การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านสามารถประเมินลักษณะต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถในการเนื้อหา ถูกต้องตรงประเด็น นิสัยการทำงาน ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมุ่งมั่นพิถีพิถันในความสำเร็จของงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการเขียน การสื่อความหมาย ครูตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดแล้วเขียนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก้ไขลงบนคำตอบของผู้เรียนได้อ่านเพื่อให้ทราบว่าตนเองมีข้อผิดพลาดอย่างไร ตรงไหน และประเด็นที่ถูกต้องอย่างไร เป็นเทคนิควิธีการที่นำมาใช้ประเมินผู้เรียนต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอนตั้งแต่ต้นเทอมจนถึงปลายเทอม ทำให้ครูมองเห็นความเจริญของงาน และความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการสะท้อนภาพความรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน

(ตัวอย่างการตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน)

ตัวอย่างการเขียนบันทึกคำตอบ		
ชื่อนักเรียน ด.ช. ภิญญรัช	ชั้น ป.4/2	วัน เดือน ปี 30 ม.ค. 2544
เรื่อง จดหมายถึงนายกรัฐมนตรีคนที่ 23		
<p>ถ้า พ.ต.ต. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี อยากให้ท่านยกเลิกการสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน เพราะค่าขึ้นแพงมาก ไม่สามารถมองเห็นทิศทาง อับกัมม์ แถมเกิดอุบัติเหตุแล้วอาจส่งผลถึงการจราจรข้างบนได้ อีกอย่างละครน้ำเน่าและการดูจะเป็นที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ผมอยากให้ลดลงเพราะจะทำให้ผลการเรียนตกแล้วเกิดการดูต่ำว่าบ้าน เกิดความกดดันกับเด็กในที่สุดก็ติดยาบ้า ผมอยากให้ท่านดับไฟแต่ต้นลมเพราะเหตุอยู่ตรงนี้ อย่างสุดท้ายอยากให้ท่านขจัดคอร์รัปชันและการจราจรก็ควรแก้ไข ส่วนผมผ่านเรื่องนี้ทุกวัน ผมเป็นเด็กรู้ดีผมอยากให้ท่านรับความคิดของผมมาแก้ไขสังคม สังคมจะได้ดีขึ้นบ้างนะครับ แต่ระวังนะครับท่านห้ามละครและกาตูนก๊อโดินประท้วงแน่ ถ้าผ่านมามีควรเพิ่มของที่มีสารประโยชน์ ส่วนเกมส์โชว์สั่งดได้เลยครับ</p>		
การดู	กตตัน	

ข้อดีและข้อเสียการประเมินด้วยการตรวจการบ้านและแบบฝึกหัดประจำวัน

ข้อดี	ข้อจำกัด	ข้อเสนอแนะ
1. ให้สารสนเทศแบบละเอียดเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้	1. มักเน้นส่วนย่อยๆ ของการเรียนรู้	1. วิธีการประเมินนี้เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ อาจไม่เหมาะสมในการนำมาใช้ให้เกรด
2. สามารถวินิจฉัยข้อผิดพลาดและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องได้	2. เป็นเพียงตัวอย่างขนาดเล็กของเนื้อหาและทักษะ	2. การทำการบ้านไม่เสร็จหรือทำการบ้านช้า ไม่ควรลงโทษให้อับอายหรือลดเกรดนักเรียน
3. เป็นการผสมผสานการเรียนการสอนและประเมินให้เป็นกระบวนการเดียวกัน	3. งานที่มอบหมายให้ทำอาจไม่สมบูรณ์ หรืออาจคัดลอกจากคนอื่น	3. อย่าเน้นการให้เกรดการบ้านมากเกินไป และอย่าใช้การบ้านเป็นยุทธวิธีการเรียนการสอนมากเกินไป

7.10 การประยุกต์ใช้การประเมินจากการสื่อสารส่วนบุคคลกับการเรียนการสอน

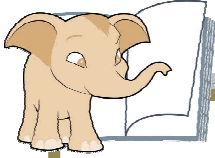
การเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ครูจะต้องพูดคุยซักถามกับนักเรียน ดังนั้นการใช้วิธีประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคลเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนจึงทำได้ง่ายและมีประโยชน์มาก ครูผู้สอนสามารถประยุกต์ใช้การประเมินจากการสื่อสารส่วนบุคคลกับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบต่างๆ

ลักษณะคำถาม ข้อดี และข้อพึงระวัง ในการตั้งคำถามแบบต่างๆ มีดังนี้

ลักษณะคำถาม	ข้อดี	ข้อพึงระวัง
1. ซักถามพูดคุยเฉพาะประเด็น	- ได้คำตอบแนวลึก - ช่วยให้ผู้เรียนได้ขยายคำตอบได้ตรงตามที่ตนตั้งใจ	- ครูต้องใช้เวลาและโอกาสแก่ผู้เรียนในการตอบ
2. ถามตอบให้กระจ่างชัด	- ได้คำตอบที่มีความหมายชัดเจน - ป้องกันการเข้าใจผิดของผู้เรียน	- ต้องตกลงว่าจะไม่ยอมรับคำตอบที่กำกวม - ต้องการเฉพาะคำตอบที่คิดไตร่ตรองและชัดเจนเท่านั้น
3. ถามตอบอย่างถี่ถ้วน	- ช่วยเพิ่มคำตอบในแนวลึก - ได้สารสนเทศมากขึ้น	- ต้องเสนอสารสนเทศในหัวข้อสำคัญๆ ให้มีความลุ่มลึกและละเอียดครอบคลุม
4. ถามในแง่มุมใหม่	- ช่วยให้ได้คำตอบในต่างมุมมอง	- ต้องให้มีการคิดหลากหลาย
5. ถามเชิงสนับสนุน	- ส่งเสริมผู้เรียนทั้งด้านความคิด - เกิดความรู้สึกในทางที่ดี	- ต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการตอบไม่ได้สร้างสิ่งเสียหาย แต่จะมีคุณค่าและประโยชน์ต่อผู้ถาม

2. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอยู่ในการประเมิน

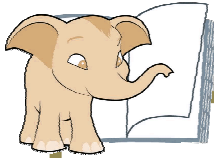
ในการสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอยู่ในการประเมิน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ลดคำถามที่ให้อธิบายเพียงใช้หรือไม่ใช้ให้เหลือน้อยที่สุด ควรใช้คำถามที่ซับซ้อนขึ้น
2. เน้นการถามวัดคำตอบที่ต้องการเหตุผลอย่างหลากหลาย
3. รอคอยคำตอบโดยการให้ผู้เรียนรู้ว่าครูกำลังคาดหวังคำตอบอยู่ ไม่ยอมให้ผู้เรียนหลีกเลี่ยงการตอบด้วยการนั่งเฉย
4. พยายามให้ผู้เรียนทั้งห้องมีส่วนร่วมด้วยการถามผู้เรียนที่ไม่ยกมือขึ้นตอบ
5. ให้ผู้เรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการตั้งคำถามและซักถามกันเองได้
6. ให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามใหม่และตอบ
7. ให้ผู้เรียนได้ลองแก้ปัญหาจากคำถามหลักโดยทำเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น
8. ให้โอกาสผู้เรียนในการนำการอภิปรายและได้ซักถามด้วยตนเอง
9. ขอให้ผู้เรียนเก็บหลักฐานร่องรอยการปฏิบัติงานของตนเอง ด้วยการจดบันทึกลงในแผ่นบันทึกการหรือจดบันทึกประจำวัน
10. ในระหว่างการอภิปรายกำหนดให้ผู้เรียนหนึ่งหรือสองคนเป็นผู้สังเกตการณ์และจดบันทึก
11. ขอให้ผู้เรียนประเมินตนเอง หรือให้เพื่อนประเมินการพูดอภิปรายกัน
12. กำหนดตารางเวลาประจำสำหรับสัมภาษณ์ พูดคุยกับผู้เรียนตัวต่อตัวหรือเป็นกลุ่ม
13. กำหนดเวลานัดหมายให้ผู้เรียนได้มาสัมภาษณ์พูดคุยสิ่งที่ครูผู้สอนประทับใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม

3. สิ่งที่ต้องพิจารณาในการประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

การประเมินโดยการสื่อสารส่วนบุคคลควรให้ครูเป็นผู้ประเมินจะดีที่สุด ไม่มีใครจะประเมินได้ดีกว่าตัวครูผู้สอนเอง ดังนั้นในการประเมินครูผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

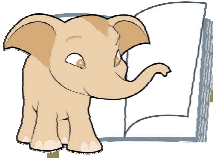

1. ควรใช้ภาษาง่ายๆ ในการสื่อสารพูดคุย
2. ผู้เรียนต้องยินดีและสามารถพูดแสดงความคิดเห็นได้คล่องแคล่ว
ถ้าผู้เรียนพูดไม่คล่องแคล่วชัดเจนอาจทำให้เกิดการประหม่นและแปลความหมายผิดพลาดได้ แต่อย่างไรก็ตามผู้เรียนที่พูดจาคล่องแคล่วจนเกินไป ก็อาจทำให้ครูเข้าใจผิดว่าผู้เรียนมีความสามารถในเนื้อหาวิชานั้น ดังนั้นต้องฟังระวังด้วย
3. ต้องใช้เวลาเพียงพอสำหรับการประหม่นผู้เรียนทุกคน ถ้ามีเวลาไม่พอ ครูผู้สอนควรเลือกประหม่นด้วยวิธีอื่น
4. บุคลิกลักษณะเป็นสิ่งสำคัญ ครูผู้สอนต้องฟังระวังในการแปลความหมาย เช่น คนที่ขี้อายไม่มั่นใจในตนเอง หรือคนที่กล้าคิดกล้าแสดงมากๆ อาจทำให้เกิดความลำเอียงได้
5. ต้องสร้างบรรยากาศความอบอุ่นและปลอดภัยจากการพูดคุยกัน
ให้ผู้เรียนรู้สึกว่าจะไม่อับอายหรือขายหน้า
6. ผู้เรียนต้องเข้าใจว่าความซื่อสัตย์ในการตอบเป็นสิ่งสำคัญ ต้องตอบตามความเป็นจริง ไม่ใช่พยายามตอบให้ได้คำตอบที่ควรจะเป็น หรือตรงตามความต้องการของครูผู้สอน
7. การจดบันทึกที่แม่นยำเป็นหลักฐานสำคัญ เนื่องจากผลการสื่อสารไม่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม ดังนั้นการจดบันทึกจึงเป็นหลักฐานร่องรอยสำคัญ
กล่าวโดยสรุปข้อดีและข้อควรคำนึงของการประหม่นด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล
ดังนี้

สรุปข้อดีและข้อควรคำนึงในการใช้การสื่อสารส่วนบุคคลในการประเมิน

ข้อดี	ข้อควรคำนึง
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 2. เชื่อมโยงการประเมินกับการเรียนการสอนได้ทันที 3. มีโอกาสได้ใช้ในการเรียนการสอน 4. เป็นวิธีที่ยืดหยุ่นได้มาก 5. สามารถนำไปใช้ได้กับคำตอบที่ไม่ต้องการใช้ภาษาได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ภาษาที่สื่อสารเข้าใจหรือไม่ 2. ผู้เรียนใช้ภาษาพูดได้คล่องแคล่วอย่างดีหรือไม่ 3. ผู้เรียนมีบุคลิกลักษณะที่เปิดเผยผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงหรือไม่ 4. มีเวลาในการประเมินเพียงพอหรือไม่ 5. ผู้เรียนเห็นสิ่งแวดล้อมปลอดภัยพอที่จะเปิดเผยความจริงหรือไม่ 6. ผู้เรียนมีความเข้าใจในความจำเป็นต้องเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงของตนหรือไม่ 7. สามารถจับบันทึกผลสัมฤทธิ์ได้แม่นยำหรือไม่

8. เว็บไซต์สืบค้นเพิ่มเติม

การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล

http://www.2ebook.com/free/?__EVENTTARGET=bDE6Ym9va2RldGFpbA%3D%3D&__EVENTARGUMENT=YmlkOjAwMDAwMjA2

ทักษะการตั้งคำถาม

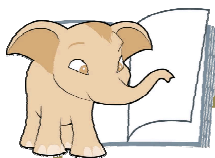
<https://docs.google.com/document/d/1sB7OgES4HiTIRY2h9ttaUmB46gzCn8GQ02CAaaE9uLc/edit>

ยุทธศาสตร์การถามในชั้นเรียน

http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=67247

*****

บรรณานุกรม

- ชวลิต ชูกำแหง. (2551). *การประเมินการเรียนรู้*. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2544). *การประเมินการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินติ้ง.
- พิชิต ฤทธิ์จรรณ. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แฮสส์ออฟเคอร์มิสท์ จำกัด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. อุตรธานี: อักษรศิลป์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). *การวัดผลการศึกษา*. กาลสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

